

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 slop. peti-vrsta
mali oglaš. po 150
in 2 D, večji oglaš.
nad 45 mm v širino
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročniku popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovški
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevo št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naša narodna misel

Tako tesno obdan od nadmočnih in vse-skozi agresivnih narodov, tako eksponiran je bil vedno položaj Slovenije, da je moral biti vedno vsak Slovenec odločen in zaveden narodnjak. Tako je tudi dejansko vedno bilo in zato je bila nacionalna misel vedno važen činitelj našega razvoja. Ta etično utemeljeni nacionalizem je bil vedno ustvarjajoča in gonilna sila v našem narodu, in naj se je uveljavljala ta narodna zavest v še tako različnih oblikah. Toda v svojem jedru je bil vedno eden in isti, ker je bil poročen iz vsem nam lastne ljubezni do naroda in poglobljen od enega spoznanja, da moremo v svoji eksponirani legi ohraniti sebe le z čezmernim in nenavadno složnim delom.

Pogled na karto pa je dal slovenskemu nacionalizmu še drugo pozitivno podlago. Na severu in zapadu je bil sam boj in sama fronta, samo na vzhodu ni bilo nikoli niti najmanjše bitke. Tu smo bili vedno nemoteni in zato je bil slovenski nacionalizem vedno orientiran jugoslovansko in zaslug dr. Kreka je, da je ta misel zajela in se vkoreninila v najširših plasteh našega ljudstva. Tako je bila gojitev slovenske narodne misli obenem afirmacija jugoslovanstva. Izpopolnilo slovenskega nacionalizma je bil jugoslovanski nacionalizem in zato tudi jugoslovanska misel ni našla nikjer toliko iskrenih in navdušenih pristašev kakor ravno med Slovenci.

Tako v globino krščanske duše našega naroda položen nacionalizem je bil vsidran v srcu našega ljudstva. V ljudstvu je počival na svojih trajnih moralnih podlagah: na zahtevi, da je interes celote nad interesom vsakega posameznika, da je država narodu v redu zemeljskih stvari najvišja dobrina, da se država naslanja na narod, na njegove temeljne naravne pravice, da smo vsi Jugoslovani višja enota, ki moramo veliko žrtvovati, da ohranimo slogo in iz nje gradimo sebi trden dom, ki bo kljuboval vsem sovražnim viharjem.

Ta osnovna in najvišja misel našega nacionalizma je danes posebno močno poudarjena in kraljeva proklamacija pomeni naravnost apel na vse Jugoslovane, da posvete vse svoje sile samo enemu cilju, kako čim bolj dvigniti in utrditi državo. Baš ta cilj pa najbolj odgo-varja slovenskemu nacionalizmu, ker je bila od nekdaj njegova osnovna misel, da more tudi samo močna in krepka jugoslovanska država olajšati usodo naših narodnih manjšin v tujini.

Dvigniti vse življenske in ustvarjajoče sile iz slovenskega debla, to silo uporabiti za utrditev jugoslovanske države in s tem za utrditev do skrajnosti dvignjene odporne sile proti neprijateljem Jugoslavije je bilo vedno jedro narodne misli v Sloveniji. Samo razveseljiv znak je, da je ta bistvena vsebina našega narodnega čustvovanja identična s kraljevim klicem, ker je s tem dano jamstvo, da naša narodna misel ostane vedno velika gonilna in ustvarjajoča sila, kakršna je bila vedno. Povsod iz vsakega slovenskega, hrvaškega in erbekega srca v tej državi, iz vsakega kulturnega ognjišča, kjer naj že stoji, iz najrazličnejših točk v našem narodnem telesu se porajajo vedno nove sile one velike nacionalne misli, ki nas vse združuje po kraljevih besedah v eno duhovno enoto. Vse pa so zasidrane v enem središču življenja: v trdni etični zavesti, v pojmovanju naših absolutnih moralnih dolžnosti, v zvestobi načelom, ki nimajo končne utemeljitve v pozemeljskem, ampak v onih globinah, kjer ugasne vsaka sebičnost in sta človek in narod posvečena višjemu. V Meštrovicvih nesmrtnih kipih, v srbski narodni pesmi, v hrvaški in slovenski zgodovini, povsod se vidi tajinstvena velika sila, ki nas drži in nam daje nacionalno nalogo v krščanskem človečanstvu.

Trg. pogodba s Francijo

Finančni minister odpotuje v London zaradi posojila

Belgrad, 23. januarja. (Tel. »Slov.«) Trgovinska pogodba s Francijo je gotova. Pogajanja sta vodila Miloje Pilja, inspektor trgovinskega ministrstva in naš pariški poslanik dr. Miroslav Spalajković. Za nas bo pogodbo podpisal trgovinski minister dr. Zelimir Mažuranič, ki bo po jutrišnjem odpotoval v Pariz, od tam pa v London, kjer bo stopil v stik z londonskimi bančnimi krogi radi pogajanj za najetje novega posojila. Glede zunanjega posojila smo dobili obvestilo, da je naša vlada dobila ponudbo tudi od strani ameriških skupin. O vseh teh ponudbah je finančni minister dr. Šverljuga poročal predsedniku vlade generalu Petru Živkoviću.

Kaj vse zahtevajo gospod. krogi

Seja glavnega odbora Narodne banke - Potreba gospodarskega sveta - Previsoke obresti - Industrijska zaščita jim je še premajhna - Za drugo tarifno in socialno politiko

Belgrad, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je vršila seja glavnega odbora Narodne banke pod predsedstvom guvernerja Bajlonija. Najprej se je prečital zapisnik 13. in 14. seje, nato pa poročila komisije upravnega odbora, katera je izvršila pregled bilance in računov izgube in dobička. V tej komisiji so bili sedaj štirje člani: Todor Mihajlovič, Mihajlo Gjurij, V. Klarič in Vladislav Turkovič iz Zagreba.

Nato se je sklenilo, da se vrši 10. marca redni občni zbor delničarjev Narodne banke. Nato se je določil dnevni red. Uprava je obravnavala več predlogov. Med drugim predlog o povišanju plač zavodovim uradnikom.

Izjava guvernerja Bajlonija

Po seji uprave Narodne banke je guverner Bajloni sprejel časnikarje in jim dal na njihova vprašanja, kaj so večerj v dvoru zahtevali, nekaj konkretnijših pojasnil:

»Zastopniki gospodarskih zbornic smo ob priliki avdiencije pri kralju predložili tiskan pregled vseh zahtev naših šestih kongresov, zlasti kongresa, ki je bil lani v Belgradu. Ob tej priliki smo izročili kralju posebne spomenice, ki so jih naše zbornice izdelale na kraljevo željo.

Pri kralju smo bili toplo sprejeti. Kralj smatra za svojo prvo nalogo, da se gospodarsko življenje spravi na potboljšanja in napredka. Izrazil je nado, da bo v svojem delu našel podporo našega gospodarstva. To podporo so mu zastopniki naših zbornic in polni meri obljubili. On bo s svoje strani napravil vse, da se bodo gospodarska vprašanja ugodno uredila.

Spomenica o gospodarski krizi

Iz spomenice o gospodarski krizi, ki so jo zastopniki našega gospodarstva predložili na najvišjem mestu, posnemamo:

Gospodarski krogi se sklicujejo na gospodarsko krizo. Industrijski so ugotovili krizo že

l. 1924. L. 1924 so dognali, da je kriza ne samo industrijska, ampak splošna. Trgovinsko ministrstvo je 21. avgusta 1926 sklicalo anketo, da dožene vzroke gospodarske krize. Javilo se je več govornikov. Stavilo se je mnogo predlogov, toda dejansko se ni storilo ničesar. Treba je določiti program in načelno smer gospodarske politike. Zato je potreben gospodarski svet. Ta gospodarski svet pa mora biti neodvisen in nebirokratičen organ ter sestavljen iz ljudi realnega gospodarskega življenja.

Druga težava so visoke obrestne mere, pomanjkanje dolgoročnih kreditov. Obrestna mera je visoka radi tega, ker je premalo ponudbe kapitala. Pomanjkanje kapitala je največje pri investicijah. Radi slabe uprave in dosedaj nestalne notranje politike se je dosedaj gibala obrestna mera med 14 in 18% ali še višje. Obresti so dosegale izposojeno vsoto, tako da se je industrijski naenkrat znašel pred novim dolgom, ker so obresti dosegle izposojeno vsoto. Dosedanje uprave so preprečevale prihod tujega kapitala v našo državo. Mnogi politiki so celo v javnosti dajali izjave proti tujemu kapitalu. Vse velike industrijske države, to so Nemčija, Italija, zlasti Severna Amerika, so se svojočasno dvignile le s pomočjo tujega kapitala. Ukrepi, ki so jih podvzele industrijske zbornice, so ostali brez posledic, ker sta jih onemogočila birokratizem in slaba uprava. To velja v prvi vrsti za pravilnik o industrijskih obveznicah. Spomenica našteva, koliko predlogov so zbornice stavile. Določil se je kredit za komisijo, ki naj izdela poseben zakon o industrijskih obveznicah. Komisija pa načrta ni izdelala.

Oddelek za kredit, ki se je ustanovil v trgovinskem ministrstvu, zahteva, da naši industrijski ustanove posebno industrijsko banko, ki naj bi nabavljala industrijski kredit. Industrijski sicer nimajo ničesar proti ustanovitvi te banke, zlasti za malo in zasebno industrijo. Toda da bi prišla domača industrija čim prej do kredita, je treba hitro ustanoviti industrijske obveznice za posojila iz tujine.

Industriji se pritožujejo nad dosedanjim fiskalno zakonodajo. Zatrjujejo, da je bila preveč fiskalna. Pritožujejo se nad carinsko politiko. Sklicujejo se na uvozne tarife tujih držav, kakor jih je izdelalo tajništvo Društva narodov. Ta statistika daje za pregled carinskega obdavčenja gotovih fabrikatov naslednjo sliko za l. 1925.: Nad 10%: Španija; 25—30%: Češkoslovaška, Madjarska, Argentina, Avstralija; 20—25%: Jugoslavija, Nemčija, Francija, Kanada, Italija; 15—20%: Avstrija, Belgija, Švedska, Indija; 10—15%: Danska, Švica. Pod 10%: Anglija, Holandija. Iz te statistike se razvidi, da je naša carinska zaščita zelo zmerna in da zaostaja za zaščito carine v državah, ki imajo svojo industrijo že rešeno.

Nadalje se ugotavlja, da naša železniška in tarifna politika ne odgovarja našemu gospodarstvu, ampak da je zopet odgovarjala več fiskusu. Zahtevajo, naj se čim prej obnovijo zveze z našimi jadranskimi pristanišči, da se zgradijo nove proge povsod, kjer so za to podani pogoji. Železniška politika naj se vodi tako, da bo njen glavni cilj izrabljanje naših jadranskih pristanišč za gospodarske zveze z inozemstvom.

V tarifni politiki je treba za vsako ceno jačati čim večji gospodarski stik med zastopniki železniške uprave in zastopniki gospodarstva, zlasti v tarifnem odboru.

Pomislike, ki izzivajo pomisleke

Glede socialne politike imajo tudi svoje pomisleke. Trdijo, da je komunistični veter l. 1922. dal zakon o zaščiti delavcev in o zavarovanju delavcev. Oba ta dva zakona sta šla baje še dalje, nego sama ženevska konvencija. Radi tega zahtevajo, naj se tudi socialna politika prilagodi dejanskemu stanju in interesom proizvajalcev. Zakon o zavarovanju delavcev vali baje prevelika bremena na ramena poslodajalcev. Socialna politika naj se sploh organizira tako, da stroški in bremena ne bodo preveč obremenjevala industrijo in sploh naše gospodarstvo, ki je šele v začetku razvoja.

Jugoslovanski škofje pri kralju

Zadeve katoliške cerkve se uredijo v splošno zadovoljnost

Belgrad, 23. januarja. (Tel. »Slov.«) Zastopniki jugoslovanskega episkopata so svoje bivanje v Belgradu porabili za to, da so se s člani vlade porazgovorili o tekočih zadevah in da so jim izrekli želje in zahteve katoliške cerkve v duhovnem in materialnem oziru. Med drugim so obiskali ministra za vere dr. Ala upoviča. Z njim so se razgovarjali glede vprašanj medverskega zakona in zakona o katoliški cerkvi. Kakor smo zvedeli, je stališče episkopata, da naj se najprej sklene konkordat, nato pa naj pride na dnevni red zakon o medverskih odnosih. Glede sklepanja konkordata, oziroma vobče ureditve odnosov med Vatikanom in našo državo, je potrebno, da naše zunanje ministrstvo takoj stopi v stik z belgrajsko nunciaturo. Inicijativo, oziroma posredništvo pa naj prevzame eventualno ministrstvo za vere. Če bi se pogajanja enkrat načela, bi vatičansko tajništvo in belgrajska vlada storila svoje korake. Potem bi zakon o katoliški cerkvi, z drugimi besedami konkordat bil kmalu pod streho, ker ni treba, da bi bil obširen.

Jugoslovanski škofje so nadalje zainteresirali finančnega ministra dr. Šverljuga o materialnih potrebah katoliške cerkve, duhov-

ščine in cerkvenih ustanov. Finančnega ministra so opozorili na dosedanje krivice v proračunu in finančnem zakonu. Med drugim so n. pr. zahtevali, da naj se cerkvena poslopja oproste zgradarine, ker je za to v zakonu zakonita podlaga. Pri sestavi proračuna naj se uzakoni dejansko enakopravnost.

Nadalje so obiskali ministra za kmetijstvo dr. Frangeša, zastopnika ministra za agrarno reformo in druge oblasti, ter prosvetnega ministra, s katerimi so razpravljali o šolskih zadevah.

Zvečer ob pol 6 so bili v avdienci, kjer so na najvišjem mestu ponovili svoje zahteve. Škofje so se za jutri ob 11 prijavili pri predsedniku vlade generalu Petru Živkoviću. Ponovno mu bodo obrazložili stališče jugoslovanskega episkopata glede vseh tekočih verskih zadev. Jutri zvečer bodo odpotovali iz Belgrada.

Pri svojih obiskih so dobili škofje najboljše vtis, da je na merodajnem mestu odkrita in dobra volja, da se vse tekoče zadeve katoliške cerkve in katoliškega prebivalstva, duhovništva in cerkvenih ustanov uredijo v celoti pravično in v vsestransko zadovoljnost.

pojasniti, da ni povoda za take vesti, ker je namen zakona, da se ohrani gozdno stanje, da se uredi gozdno gospodarstvo in doseže napredek v celi državi. Komisija je rezervirala veliko členov. Agrarna reforma se s tem zakonom sploh ne urejuje, ker je predmet posebnega agrarnega zakona.

V tem ministrstvu se nadalje dela na lovskem zakonu. Pri lovskem zakonu gre za dvoje načel: ali naj se v zakon uvede tako zvani prečanski zakupni sistem po občinah, da dobijo občine vse dohodke, ali pa državni regalni sistem, po katerem oddaja država dovoljenje lova po vseh krajih države, kot je to v Srbiji in Bosni. Razen Srbije so vsi kraji za zakupni sistem po občinah.

Razpustitev kulturnih društev

Kotor, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Oblasti so razen političnih strank razpustila vsa hrvatska kulturna društva. Razpuščeni so »Hrvatski sastanak v Škaljarih«, »Hrvatsko delavsko društvo Napredak« v Kotoru, »Hrvatsko društvo Sloga« v Prčanju in »Sportski klub« v Tivtu. Kot razlog navajajo oblasti, da so v nekaterih teh društvih vršili sestanki političnih strank.

Vse stranke razpuščene

Zagreb, 23. jan. (Tel. »Slov.«) »Narodna Politika« poroča iz Belgrada, da je njen dopisnik zvedel iz zanesljivega vira, da oblasti ne bodo dovolile nadaljnjega delovanja tistim strankam, ki so zaprosile za dovoljenje za nadaljnji obstoj.

Italija in mi

DEMANTI ZUNANJEGA MINISTRSTVA

Belgrad, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Zunanje ministrstvo objavlja z ozirom na vesti, da stavlja Italija nove predloge in zahteve, to-le: »V časopisju se javljajo informacije, ki so vse neresnične. Niti z italijanske strani se niso postavile nobene nove zahteve, niti ne želi kdo imeti svobodnih rok, niti se niso z naše strani stavili kaki pogoji. To vprašanje se svobodno in normalno razvija in se bo v najkrajšem času uredilo.«

GOSPODOM ZDRAVNIKOM UVEDNOST!
SREDSTVO ZA ZDRAVLJENJE
IN OČUVANJE
GRIPE
Arcanoe
BOBIVA SE
ZOPET U VSIH
APOTEKAH.

Nova Turčija

IZJAVE TURŠKEGA POSLANIKA

Nedavno je Turčija imenovala novega poslanika g. Hajdav-beja, ki je že izročil svoja poverljiva pisma kralju. Novi poslanik je eden najokretnjših turških diplomatov in se z ozirom na politiko nekaterih velesil na Balkanu in na bližnjem vzhodu njemu pripisuje posebno mislijo.

Gosp. Hajdav-bej je dal važne izjave:

»Od svoje vlade sem poslan v Belgrad, da delam na uvrščevanju in širjenju prijateljskih zvez med obema državama. Zelo sem počaščen, da je meni dana ta mislija in nadejam se, da bom v svojem delu našel polno podporo od strani vaše vlade. Z objektivnim delovanjem bomo ustvarili politično atmosfero, ki bo najbolj povoljna za obe državi.

Med kraljevino SHS in Turčijo ni nobenih resnih sporov, ki bi nas mogli deliti, kajti obe vladj delata za mir in želita, da bi bili samo element, potreben za uvrstitev mednarodnih stikov med državami.

»Kaj nam lahko rečete, g. poslanik, o razmerju med Italijo in Turčijo s posebnim ozirom na nedavni obisk g. Grandija v Angori?«

»Obisk g. Grandija je bil samo obisk kurtuzije, odgovor na obisk našega zunanjega ministra Ruždi-beja g. Mussoliniju. To je vse.

Pogodba o arbitraži in pomirljivosti, ki smo jo nedavno sklenili z Italijo ni uperjena proti nobeni drugi državi. Ona je samo mirljuba manifestacija prijateljskih želja med Turčijo in Italijo. Sicer pa je ta pogodba objavljena in videli ste, da ni v njej nič tajnega.

»V svetovnem časopisju je bilo govora tudi v razgovorih g. Grandija z vašimi državniki v gospodarski penetraciji Italijanov v Turčiji. Padla je tudi beseda kolonizacija. Kaj je na tem?«

Po kratkem razmišljanju je Hajdav-bej odgovoril:

»Morali bi poznati novo Turčijo. Je povsem drugačna od one stare. Vi veste, kakšno reputacijo je uživala naša prejšnja diplomacija. Mi današnji, mi smo bolj iskreni, bolj odkritostni. Odkrito govorimo ono, kar tudi mislimo. Tu je moč nove Turčije. Če boste imeli priložnost, da pridete v Angoro in da prisotvujete seji našega parlamenta, boste prav gotovo opazili, da smo mi novi, mladi, zelo ponosni in zelo občutljivi v pogledu naše državne suverenitete. Zato se bo vsakdo, ki pozna današnjo Turčijo, previdno izogibal govoriti o kolonizaciji Turčije. To je izključeno.«

»Ker ravno govorite o novi in stari Turčiji, ali nam ne bi lahko povedali, v čem je razlika med starim in novim režimom?«

»Obžalujem, da nimam toliko časa, da bi vam o tem govoril obširneje. Opozarjam pa vas samo na sedemdesetletni govor, ki ga je predsednik republike Kemal-paša imel v parlamentu. Iz njega je najbolj razvidna ta razlika.

Današnja Turčija niti malo ne liči na ono staro. V glavnem so vam reforme znane. Med poslednjimi so najbolj interesantne državljanski zakonik, ki smo ga izdelali po vzoru švicarskega, kazenski zakonik, ki je izdelan po vzoru italijanskega in trgovski zakonik, izdelan po vzoru nemškega.

Predno je stopil v veljavo državljanski zakonik, smo izvršili ločitev cerkve od države. Predsednik je takrat dal besedo in ona je postala zakon, da se vlada nikdar ne bo vmešavala v interne zadeve cerkve in religije.

Najbolj vas bo seveda zanimala poslednja reforma: uvedba latinice. Od 1. decembra pr. 1. izhajajo vsi listi v Turčiji v latinici, od 1. januarja pa je latinica upeljana tudi v vseh uradih. Da bi se latinica čim hitreje razširila, je v vsaki vasi osnovana šola, ki jo morajo obiskovati vsi od 10—60 leta.

Mošeje, kavarne, vse velike dvorane in občinska sodišča se pretvorijo za gotovo dobo v narodne šole, v katerih se vsi učijo nove abecede. Ta poslednja reforma je posebno ugodna za našo literaturo, ker se z njo postopno odstranjujejo tudi stari arabski izrazi, jezik se poenostavlja in postane pristopnejši za tužce. Današnja naša vlada vrši svoje napote v glavnem v naslednjih dveh smereh: Učvrščuje prosveto in gradi komunikacije. Sedaj se pri nas gradi 2500 km novih železniških prog.

Tudi za gospodarsko stran se vodi največja briga. Pri nas je bil lansko leto ustanovljen gospodarski svet, ki proučuje, izdeluje in predlaga vladj vse gospodarske ukrepe, ki se v največjem delu takoj oživotvorijo. Dasi smo imeli v zadnjih dveh letih slabo žetev, se je ukrepom vlade in gospodarskega sveta posrečilo, da se je trgovinska bilanca nasproti bilanci iz l. 1924. izboljšala za 35%.

»Včeraj smo dobili poročilo Vaše uradne agencije o nekakih protirežimskih zarotah. Kaj je na stvari?«

»Te in slične vesti ne zaslužijo pozornosti. Najbrže mislite na dogodek z aretirancem v Brusli, ki je v zaporu poskušal organizirati nekako versko družbo za spremembo režima. Uveravam vas, da je režim siguran. Noben religiozen moment ne more pri nas več priti v obzir. Narod je razumei pokret in je zadovoljen.

Priporočam vam, da se tudi sami prepričate. Obiščite novo Turčijo.»

Kulturnobojna glasovanja v dun. zbornici

Velenemci v zvezi s socialdemokrati - Pred krizo vlade

Dunaj, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Pri proračunski razpravi v narodnem svetu je bilo danes pri poglavju o pouku zopet bojno glasovanje, pri katerem so krščanski socialisti prišli v manjšino nasproti koaliciji socialnih demokratov z velenemci in v enem primeru celo z Landbundom. Predlog socialnih demokratov, da se državni ljudskošolski zakon čim prej raztegne tudi na Gradiščansko, je bil sprejet z 81 glasovi socialnih demokratov in velenemcev proti 76 glasovom krščanskih socialistov in Landbunda. Krščanski socialisti so bili proti temu predlogu, ker hočejo ohraniti na Gradiščanskem katoliške šole. Landbund je sicer tudi za to, da se šolski zakon razširi, zahtevalo pa tudi, da se ohranijo konfesionalne

šole, ki so pod madžarsko vlado mnogo pripomogle za ohranitev nemštva na Gradiščanskem. Tozadevni predlog Landbunda je bil sprejet. Dalje je bil sprejet z glasovi velenemcev in socialnih demokratov proti glasovom krščanskih socialistov in Landbunda tudi predlog velenemcev, s katerim se pozivlje presvetni minister, da ne izda nobene odredbe o priznanju doktorskih naslovov, podeljenih na filozofskem inštitutu katoliške fakultete v Salzburgu, in o tam prebitih semestrlih, preden stvar ne bo zakonito urejena. Zvezni kancelar dr. Seipel, ki se danes vrača iz Münchena, bo torej našel zelo kritično situacijo v svoji vladni večini.

Živahnost Male antante

Bukarešt, 23. jan. (Tel. »Slov.«) »Cuventul« piše, da se vrši med zunanjimi ministri male antante živahno diplomatsko dopisovanje o času sestanka letošnje konference male antante. Spremembe v Jugoslaviji in Romuniji in pred Društvom narodov sproženo vprašanje manjšin je rodilo željo, da se sestanek ministrov male antante ne bo šele, kakor prej, vršil meseca junija ali julija na Bledu, temveč še pred pomladanskim zasedanjem Sveta Društva narodov meseca marca. — O gospodarski mali antanti bo najprej predkonferenca strokovnjakov meseca februarja v Bukarešti, aprila pa potem tudi v Bukarešti prava konferenca.

Madjarska stranka svobode

Budimpešta, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Na Madjarskem se je ustanovila nova politična stranka z imenom: madjarska stranka svobode. — Ustanovili so jo bivši ministrski predsednik segedinske protirevolucionarne vlade za časa komunistov dr. Abraham, vpokojeni vojni minister Bartha in bivši notranji minister Dömötör. Manifest nove stranke ostro napada politiko vlade. Vlada ni izpolnila svojih obljub. Vodilni člani nove stranke so bili pred Božičem gostje lorda Rothermera in tako je tudi osnovna črta programa stranke, da zahteva kot najvažnejšo nalogo revizijo trianonske mirovne pogodbe. Z aktivno zunanjo politiko se mora dokazati, da je bila Madjarska v vojni prisiljena, služiti tujim ciljem v interesu tuje avtokracije. Madjarska mora pridobiti simpatije zapadnih zmagovitih držav (!), ki bi vsak čas lahko s skupno manifestacijo sklenile revizijo mirovne pogodbe. Stranka se izjavlja tudi proti restavraciji Habsburžanov v obliki izvolitve Habsburžana in zahteva uresničenje demokracije v duhu Ludovika Košuta, kar brez splošne in tajne volivne pravice ni mogoče.

Velike sleparije z reparacijami

Pariz, 23. jan. (Tel. »Slov.«) V zvezi s preiskavo, ki se vrši radi gotovih poslov s sladkorjem, pri čemer gre za reparacijske davke v naravi, in se je pojavil sum glede po neverb na škodo države, je bil aretiran predsednik upravnega sveta najemnih družb za rafinerijo sladkorja, Leon Pollier. Na njegovem stanovanju in pri podružnicah so bile hišne preiskave in zaplenjeni spisi. Zaplenjeni so bili vsi bančni računi Pollierja in upravnih svetnikov Neutzky in Robiano. Znali so si pridobiti obširne pogodbe za dobavo sladkorja, katerega so prodajali neznanecem, ne da bi denar oddali državi. Višina poverjenega denarja znaša okoli 80 milijonov frankov.

Glavni krivec je Rus Neutzky, ki je bil včeraj aretiran v Parizu. Ravno tako sokrivec Robiano. Predsednik Pollier je bil profesor na vseučilišču v Lille in vodil pod velikim naslovom paroplovno družbo, katera pa je imela samo en majhen, zarjavel parnik, ki nikdar ni zapustil pristanišča. Pri aferi so zelo kompromitirani tudi nekateri uradniki finančnega ministrstva in francoskega urada za reparacijske dobave v naravi.

Finančni škandal v Belgiji

Bruselj, 23. jan. (Tel. »Slov.«) — Tudi v Bruslju so danes odkrili finančni škandal. Aretirana sta bila dva finančna častikarja, ki sta izdajala »Gazette du Franc parler«. List je priobčeval borzne tipe in prevzemal tudi mesečarske posle, katerih pa nikdar ni izvršil v korist klientov. Število oškodovanih še ni ugotovljeno.

Propaganda Aman Ulah

London, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Aman Ulah širi z letaki propagando pri afganistanskih gorskih plemenih, ki se glasijo: »Pomagajte mi, vreči oblastnika, sina nosača vode. Ne pozabite, da sem prekalil vse reforme, ki so povzročile prepire!« Inaja Ulah je odpotoval v Kandahar, kjer se bo sestal z Aman Ulahom. Preden se je Aman Ulah odrekel prestolu, se je obrnil na Anglijo in Rusijo za podporo proti vstašem. Obe državi pa sta izjavili, da njuna politika nevrščevanja v politične razmere v Afganistanu ne dovoljuje intervencije. Rodovi v okolici Djelahabada so sklicani na dan 25. januarja na posvetovanje o položaju.

Zagreb o razpustu SLS

Zagreb, 23. jan. (Tel. »Slov.«) »Narodna Politika« prinaša preko cele strani o razpustu Slovenske ljudske stranke. Vest o razpustu SLS je naredila v Zagrebu globok vtis, ker se je spočetka smatralo, da SLS ne bo razpuščena.

Konference v železniškem ministrstvu

Belgrad, 23. jan. (Tel. »Slov.«) V železniškem ministrstvu se je vršila konferenca vodij železniških ravnateljev. Obravnavala je vprašanje nabave premoaga, vprašanje 50% popusta za prevoz moke in pšenice, vprašanja kapacitete delavnic in kurilnic ter nabav za ta podjetja.

Pravilnik o bolnicah

Belgrad, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Zdravstveni minister je podpisal pravilnik o poslovanju državnih, okrožnih in okrajnih bolnic. S tem pravilnikom se uvaja v bolnicah stalna dežurna služba, ki je dosedaj ni bilo. Če pa je bila uvedena, pa se ni izvrševala. Sedaj so se uvedle kazni zoper kršitev te naredbe: znižanje plače, pa tudi odpust iz državne službe.

Belgrajske vesti

Pri predsedniku vlade. Predsednik vlade general Peter Živković se je vse popoldne mudil v kabinetu na Topčideru. Obiskala sta ga pravosodni minister dr. Milan Srškić in minister za vere dr. Tugomir Alaupović.

Železniškega ministra dr. Antona Korošca sta obiskala danes angleški poslanik Kennard in madjarski trgovinski delegat dr. Silagy.

Rektor ljubljanskega vseučilišča dr. Milan Vidmar je danes prispel v Belgrad.

Za člane strokovnega sveta pri vrhovni državni upravi je predsednik vlade general Peter Živković imenoval za l. 1929. te-le: divizijskega generala Dušana Stefanovića, kancelerja državnih kraljevih odlikovanj Milana Radokovića, ki bo predsednik, načelnika glavne kontrole Mihajla Marčetića, bivšega šefa kabineta predsednika vlade, majorja in upravnika dvora Branka Pogačnika, glavnega tajnika državnega sveta Gojka Dogančiča in šefa kraljeve blagajne Mirka Milutinovića. Za namestnike sta določena Aleksander Popović in Ilija Popović. Iste osebe so postavljene za člane osrednje komisije za oceno uradnikov vrhovne državne uprave.

Deputacija skupščinskega osebja se je zglasila pri ministrih Uzunoviću in Maksimoviću. Nato pa pri predsedniku vlade Živkoviću. Intervenalna je za čim prejšnjo ureditev vprašanja skupščinskega osebja, okoli 260 po številu. Čujemo, da se bo našel nek način, da se »postavijo na razpoloženje« z začasnimi prajemki.

Gledališki in filmski igralec Vladimir Gajdarov in njegova soproga Gzovskaja gostujeta v belgrajskem gledališču dne 28. in 29. januarja v Dostojevskega igri »Zločin in kazen« in v Verneulevem »Gospodu Lamarthieru«.

Popravek drž. pravdnika „Ponedeljku“

»Ponedeljku« je poslalo drž. pravdnništvo z ozirom na njegovo poročilo o izpustitvi aretiranih Orjunašev iz preiskovalnega zapora ta popravke:

»Ni res, da je državno pravdnništvo predlagalo ustavitve preiskave, čemur je minister pravde pritrdil, ni res, da je državni pravdnik predložil poročilo s predlogom, da se kazensko postopanje ustavi višjemu državnemu pravdnistvu, ki je spise odposlalo v Belgrad pravosodnemu ministru, da odloči v predlogih državnega pravdnistva, ni res, da je minister pravde dr. Srškić podpisal odlok, da se vsi osumljenci takoj izpuste na svobodo, ker preiskava ni mogla dožnati nobenega dejstva, iz kojega bi se dalo sklepati na kakršnokoli njegovo skrivno pri umoru Egidija Perica, in ni res, da se je dr. Mastnak, ki da je z jutranjim belgrajskim brzovlakom prispel menda 19. t. m. v Ljubljano, takoj napotil k državnemu pravdniku, kateremu je izročil odlok pravosodnega ministra,

res pa je, da državno pravdnništvo po zakonu ni upravičeno staviti predlogov ministru pravde, da državno pravdnništvo tudi višjemu državnemu pravdnistvu ni stavilo predlogov, da se kazensko postopanje ustavi, in da vsled tega tudi višje državno pravdnništvo ni odposlalo spisov ministru pravde, da odloči o predlogih državnega pravdnistva, — da so se zadevni sodni spisi od časa, ko so bili od preiskovalnega sodnika predani drž. pravdnistvu, do vrnitve preiskovalnemu sodniku, ki je sklenil ustavitve uvodne preiskave glede umora Egidija Perica in izpustitev obdolžencev, ne pretrgoma nahajali pri državnem pravdnistvu, — da dr. Mastnak po svojem prihodu v Ljubljani sploh ni vstopil v uradne prostore državnega pravdnistva, da ni izročil državnemu pravdniku odloka, da se osumljenci spuste na svobodo in da minister pravde ni podpisal takega odloka.

Ker nastopa državno pravdnništvo, ki je po svoji notranji organizaciji vezano na naloge višjega državnega pravdnistva in ministra pravde, pred sodiščem povsem samostojno in ker spisi pri državnem pravdnistvu razen nadzorstvenim organom niso nikomur na vpogled, so navedbe članka zgolj domneve, ki po uradnih spisih niso potrjene.»

Grčija 'dobi kralja?

Bukarešt, 23. jan. (Tel. »Slov.«) »Cuventul« javlja, da se v diplomatskih krogih spravlja obisk neke visoke osebnosti na bližnjem vzhodu v zvezo s tem, da je na dnevnem redu vzpostavitev monarhije na Grškem in zopetna izvolitev bivšega kralja Jurija. Ta osebnost je imela v to svrhu razgovore z nekaterimi grškimi političnimi voditelji.

Pred razpravo o Alzaški

Paris, 23. jan. (Tel. »Slov.«) V poslanski zbornici se prične jutri z veliko napetostjo pričakovana debata o Alzaciji. Danes so bili imenovani odbori velikih komisij. V finančni komisiji se je posrečilo radikalnim socialistom, dasi se je število njihovih članov zmanjšalo, radi skupnega nastopa vseh levičarskih strank, da je bil zopet izvoljen za predsednika Malvy s 24 proti 17 glasovom. Tudi glavni poročevalec za proračun je bil zopet izvoljen radikalni socialist Chappodaine. Dalje je levica zopet dobila v zunanje-politični komisiji svojega dosedanjega predsednika socialista Paula Boncourja s soglasno izvolitvijo. Ostale komisije kažejo samo malo spremembo.

Romunsko posojilo

Bukarešt, 23. jan. (Tel. »Slov.«) Romunska vlada pričakuje danes odločitve o zunanjem posojilu. Vsota posojila je že ugotovljena z zneskom 75 milijonov dolarjev, emisijski kurz z 92 in obrestna mera s 7 odstotki.

Usoda naših konfinirancev

Rim, 22. januarja.

Pretekli četrtak je bil odpeljan iz Trsta akademik Roman Pahor, ki je bil konfiniran na otok Ponzo za pet let. Roman Pahor je moral prej odsedeti en mesec ječe na podlagi obsodbe, ker je hranil doma »prevratne publikacije« (ljubljansko »Mladino« i. dr.). Gosp. Pahor je bil na tistem odpeljan v Benetke. Od tu je nastopil dolgo pot na Ponzo, kjer bo našel že nekaj slovenskih znancev, med drugimi dr. Deklevo. Življenje na Ponzi je slabo; konfiniranci so nastanjeni v barakah in sicer v vsaki sobi po deset mož. — Gosp. dr. Janko Kralj je na Liparih. Politična oblastva so mu dala na izbero Lipari ali Cagliari na Sardiniji, da bi mogel tam nadaljevati svoje študije na univerzi. Dr. Kralj je ostal rajše na Liparih, kjer biva že mnogo drugih Slovencev. Med temi je tudi dr. Sardoč, ki je te dni odprl zobozdravniški ambulatorij.

Drobne vesti

Na seji direktorija mednarodnih zvez mirnih društev v Berlinu se je sporočilo, da bo prihodnja mednarodna mirovna konferenca meseca septembra v Atenah. V Belgradu, Bukarešti, Sofiji, Bolunu in Carigradu se bo vršila živahna propaganda za ustanavljanje pacifističnih organizacij na Balkanu. Prihodnji pacifistični kongres bo leta 1930 pred jesenskim zasedanjem Društva narodov.

Proti alkoholu. V ameriškem senatu je bil sprejet naknadni proračun, s katerim se daje poseben fond 24 milijonov dolarjev na prosto razpolaganje novemu predsedniku Hooverju v svrhu, da se bo prohibicija uveljavila učinkoviteje. Razen tega bodo tudi fond 250 tisoč dolarjev za obširno preiskavo koristi in škode prepovedi alkohola.

Boji v Mehiki. V državi Hidalgo v Mehiki je pri volitvi guvernerja prišlo do srdite bitke, v kateri je bilo 44 oseb ubitih in nad 100 ranjenih.

Nov invalidski zakon

Belgrad, 23. januarja. (Tel. »Slov.«) V socialopolitičnem ministrstvu izdelujejo nov invalidski zakon. Najprej se bo ugotovilo, kdo je v naši državi invalid ter se nato sestavi končni pregled vseh invalidov. Ta pregled bo podlaga za invalidski zakon. Komisija bi radi pregleda najprej sestavila statistiko vseh invalidov v naši državi. Pod prejšnjo vlado se je zahteval kredit 300.000 D. Glavna kontrola ga ni hotela odobriti iz invalidskega fonda. Brez pravega pregleda in objektivne invalidske statistike je pravi in načelom socialne zakonodaje odgovarjajoč zakon nemogoč.

Dunajska vremenska napoved: Na zahodu oblačno s padavinami, v nižinah dež, v par dneh zopet padec temperature. Na vzhodnem robu Alp in na jugu bo najbrže še mrzlo vreme s snegom.

Socialna vprašanja

Cerkev o socialnih in gospodarskih vprašanjih

Socialistični nasprotniki očitajo Cerkev, češ, da podpira sedanji kapitalistični družabni red, ki je v škodo delavca. Tako očitaje je velikanska krivica. Cerkev je vedno in dosledno povsod, celo v najbolj žalostnih časih imela pogum, nastopiti proti vsaki krivici in nasilju, ker je to protivno temeljnemu krščanskemu nauku o ljubezni. Jasno pa je, da se Cerkev ne more istovetiti s teorijami posameznih sociologov, in to tem manj, če te teorije slone na povsem nekrščanskem ali celo protikrščanskem temelju. Sicer pa ni naloga Cerkev zagovarjati ta ali oni gospodarski družabni red ali ureditev države. Cerkev stoji nad vsemi temi oblikami, ki so vedno le prehodne. Cerkev pa je večna; a njen namen je voditi in reševati duše. More pa se zgoditi, da kak obstoječi red, bodisi gospodarski, družabni ali državni onemogoča izvrševanje tega Cerkevnega zvanja. In mnogo jih je, ki trde, da n. pr. kak gospodarski red, kakor tudi suženstvo, onemogoča ali vsaj zelo otežkuje reševanje duš. V takem slučaju Cerkev mora nastopiti. In je tudi nastopila s svojo duhovno avtoriteto; saj policijskih sredstev Cerkev nima na razpolago.

Tako je Cerkev v povojni dobi večkrat nastopila ter zavzela stališče do raznih socialno-gospodarskih vprašanj. Že l. 1919. so ameriški škofje izdali program o socialni preureditvi družbe. — Ob času velike krize v Italiji, kjer je vse breme gospodarskih težav padlo na delavce, so l. 1920. lombardski škofje izdali pastirski list o dolžnostih delodajalcev do svojih delavcev v času krize. Istega leta so zopet nastopili ameriški škofje s svojo poslanico, v kateri zagovarjajo svojo zahtevo, da mora najmanjša plača delavca biti vsaj toliko, da more z družino pošteno živeti. — Kardinal Gasparri, papežev državni tajnik, je l. 1921. izdal izjavo o razmerju, ki naj vlada med zvezami podjetnikov do zvez delavcev. — Istega leta je škof v Trierju nastopil kot posredovalec v hudem boju med delodajalci in delavci v Saarski kotlini. — Nadškof Lyonski je l. 1924. javno zagovarjal potrebo in upravičenost delavskih strokovnih organizacij. — L. 1925. so francoski škofje skupno nastopili o priliki velikega štrajka bančnih namestencev za njihove minimalne plače. — Avstrijski škofje so istega leta izdali pastirski list o socialnih vprašanjih. — Kölnski nadškof je v decembru l. 1926. in zopet v februarju l. 1927. nastopil za sodelovanje delavcev in delodajalcev. — Avgusta leta 1927. so belgijski škofje obsodili gospodarski liberalizem. — Irski škofje so l. 1928. izdali poslanico o mezdah in življenjskih potrebah delavcev. — Isto so leta 1928. storili nekateri nemški škofje o priliki, ko so delodajalci odpustili vse svoje delavstvo v Porurju.

To so samo nekateri vzgledi iz zadnjih desetih let, da ne govorimo o Leonu XIII., o delovanju Kettelerja in naposled o delu našega Jegliča!

Toda vsi, ki katoliški Cerkvi očitajo, češ, da se ne briga za delavce, poskrbite, da jo boste poslušali in s tem ojačili njeno duhovno avtoriteto med ljudstvom! S tem ji boste dali moč, da bodo njen glas čuli tudi na drugi strani!

Proti umetnemu splavu. Italijanski pravosodni minister je izdal okrožnico vsem sodiščem, naj strogo zatirajo umetne splave, ki so socialna in gospodarska nevarnost. Enako se je izrekla iz istih razlogov proti umetnim splavom medicinska družba v Newyorku. Pri nas pa si upajo nekateri to za državo in ljudstvo absolutno škodljivo stremljenje še zagovarjati.

Delavstvo v sovjetski Rusiji je danes precej drugače sestavljeno ko po drugih državah sveta. Večji del komunističnega delavstva je le še po imenu »delavec«. Večina so postali sovjetski uradniki. Drugi del komunističnih delavcev še opravlja svoj delavski poklic, toda imajo pooblaščen položaj, ker so voditelji strokovnih in strankarskih organizacij. Tretji del predstavlja pravi tip proletarca, toda ti nimajo ne vpliva, ne zadostnih plač. Se mnogo manjše so plače zasebnih namestencev (uradnikov). Ti predstavljajo najnižji proletarijat v Rusiji.

PERJE!

Na naročila, ki se vršijo z ozirom na ta list, razpošiljamo:

Mehko purje perje	Din 15 za kg
Mehko kokošje perje, belo	Din 25 za kg
Mehko kokošje perje, pisano	Din 15 za kg
Gosje perje	Din 80 za kg
Račje perje, sivo	Din 50 za kg
franko Maribor, proti povzetju, vreče zaračunjene po lastni ceni. V paketih po 5 kg razpošiljamo po pošti:	
5 kg purje ali pisano kokošje perje	Din 110
5 kg belo kokošje perje	Din 160
5 kg gosje perje	Din 440
5 kg sivo račje perje	Din 290
bruto za neto, franko po pošti, proti povzetju, ali predplačilu zneska.	

EXPORTNA DRUŽBA MATHEIS, SUPPANZ IN DRUG, MARIBOR, CVETLIČNA ULICA ŠT. 18.

Kaj je novega

Koledar

Četrtek, 24. januarja. Timotej, Evgenij, Babila, Markolin.

Osebnosti

★ Umrl je na Letenicah g. Ivan Zaplotnik, posestnik, oče g. kateheta Ignacija Zaplotnika. Pokopali ga bodo v petek ob pol desetih dopoldne na pokopališču v Goricih.

★ Sestava glavnega prosvetnega sveta. Nj. V. kralj je na predlog prosvetnega ministra z ukazom postavil za predsednika glavnega prosvetnega sveta dr. Tihomira Djordjeviča, rednega profesorja belgrajskega vseučilišča; za redne člane pa: dr. Čedomilja Mitroviča, rektorja belgrajskega vseučilišča, dr. Vladimirja Čoroviča, rednega profesorja belgrajskega vseučilišča, dr. Djordja Jovanoviča, rednega profesorja belgrajskega vseučilišča, Jeremijo Živanoviča, rektorja belgrajske višje pedagoške šole, dr. Stjepana Bosanca, rektorja zagrebske višje pedagoške šole, Nikola Polovina, načelnika splošnega oddelka prosvetnega ministarstva, dr. Vojislava Mladenoviča, načelnika oddelka za osnovni pouk in narodno izobrazbo, dr. Ivana Kasumoviča, prosvetnega inspektorja v Zagrebu, dr. Karla Capudra, prosvetnega inspektorja v Ljubljani, Boška Boškovića, ravnatelja 2. moške gimnazije v Belgradu, dr. Izidora Sekulića, prof. 2. ženske gimnazije v Belgradu, Milana Karića, ravnatelja 3. ženske gimnazije v Belgradu, Jelenko Mihajloviča, profesorja belgrajske realke in Nedeljka Divca, profesorja belgrajske višje pedagoške šole. — Seja glavnega prosvetnega sveta se bo vršila danes in jutri v Belgradu.

★ Iz šolske službe. Mirko Jeglič, absolvent višje pedagoške šole, je imenovan za profesorja na moškem učiteljskem v Ljubljani. Josip Babšek, dosedaj profesor na moškem učiteljskem v Ljubljani, je premeščen na učiteljsko v Mariboru.

★ Vojaška odlikovanja. Za najboljši uspeh v izobrazbi vojakov v letu 1927. so bili odlikovani s kolajno za vojaške vrline konj. podpolkovnik Dragomir Čorbić; pehotni majorji Maksimilijan Biščan, Viktor Hengel in Josip Bučar; konjiški major Slavko Petruhar; pehotni kapetani I. razr. Janko Hameršak, Ivan Marković, Armin Grin, Stefan Rihtarić, Milan Rosić, Vladislav Čanjevec, Ivo Pilar in Josip Čibej; topn. kapetani I. razr. Miodrag Švabić, Mirko Andrović, Hugo Štajner in Jan-

DOM::IN::SVET

mesečnik za književnost in umetnost bo izšel koncem januarja v dvojni številki.

DOM IN SVET

je danes prva revija bodisi radi izbranega leposlovja in eseev bodisi radi svoje različne opreme. Informira o vsej domači in tuji književnosti.

DOM IN SVET

je dvignil tudi v inozemstvu ugled naše kulture, zato ga mora imeti vsak slovenski izobraženec. Stane celoletno 100 Din, polletno 50 Din. :: Naslov:

UPRAVA DOMA IN SVETA V LJUBLJANI

A. P. Čehov:

Lepi stari časi

Bilo je poldne. Posestnik Voldirev, visok, zajeten mož, postrizanih las in zijaletih oči je sčel suknič, orl z mehkim robcem znoj s čela in stopil v pisarno. Tam so škripala peresa...

»Pri kom bi lahko tu dobil informacije?« se je obrnil na slugo, ki je prinašal podstavke s čašami. — »Informirati se moram in dobiti prepis žurnalne odredbe.«

»Izvolite, prosim, k onemu, ki sedi pri oknu!« je dejal sluga in pokazal s podstavkom proti zadnjemu oknu.

Voldirev je zakašljal in stopil dalje. Pri oknu je sedel za zeleno prevlečeno mizo mlad človek. Na glavi je imel štiri čope las, sredi obraza dolg, mozoljast nos, na sebi pa obledele obleke. Svoj veliki nos je ril med papirje in pisal. Okoli desne nozdrvi je brenčala muha, in neprestano je vihal spodnjo ustnico in si pihal pod nos, kar je dajalo njegovemu obrazu skrbiplen videz.

»Ali lahko pri vas,« — ga je ogovoril Voldirev — »dobim informacije o neki zadevi. Voldirev se pišem. Potrebujem kopijo žurnalne odredbe od 2. marca.«

Uradnik je omočil pero v črnilo, in še pogledal, da se ga ni preveč prijel. Ko se je prepračil, da pero ne kaplja, je jel pisati. Ustnica se je zopet stegnila, ali pihati ni bilo več treba, muha je sedla na uho.

»Ali se lahko tu informiram —« je ponovil Voldirev. »Pišem se Voldirev, posestnik sem —«

»Ivan Aleksjevič!« — je zdajci zaklical

ko Hrost; zrakopl. kap. I. razr. Oskar Umek; pehotni kapetani II. razr. Milan Šandor, Lavoslav Žagar, Arnold Redelštajn in Dragotin Brkić; zrakopl. kap. II. razr. Oton Filipek; topn. poročniki Maks Marković, Vekoslav Kolb, Ignac Furlan, Ciril Šloser, Adolf Vesel, Anton Švajger in Romuald Manola in konj. poročnik Vladimir Gradnik. — Nadaljna odlikovanja priobčimo prihodnjic.

★ Nenadna smrt časnikarja. V Trstu je nenadoma umrl g. Franjo Kučinič, bivši urednik »Primorskih Novin«.

★ Smrt med ameriški rojaki. V La Salle III. je umrla v starosti 77 let Neža Berglez. — V Chicagu sta umrla vrhovni zdravnik K. S. K. Jednote dr. Jožef Grahek in pa 19 letni Alojzij Gruden. — V Clevelandu so umrli: Neža Tomšič roj. Pucelj iz Slavče vasi pri Žužemberku, stara 70 let; Terezija Cugelj, bivša gostilničarka, in Ivan Andolšek, star 66 let, doma iz vasi Sipljene pri Turjaku.

Ostale vesti

★ Davčni urad v Višnji gori ostane. Finančno ministarstvo je dovolilo, da se v Višnji gori zopet odpre davčna uprava, ki je bila z novim letom akinjena.

★ Načrt zakona o notarjih. Seja komisije za prenos načrta zakona o notarjih, določena na 25. t. m., je vsled odloka ministra pravde preložena na nedoločen čas.

★ Uredništvo »Jadranske Straže« v Splitu sporoča svojim naročnikom, da se je januarska številka nekoliko zakasnila, ker radi prometnih ovir ni pravočasno došel papir.

Telefonski promet v Ljubljani

Ni še dolgo tega, ko so gledali Ljubljančani na telefon kot na predmet luksusa, ki si ga more privoščiti kvečjemu kaka banka ali bogataš, navadnim zemljanom pa ni dostopen. Ali čas hiti in če hočejo Ljubljančani napredovati, konkurirati in živeti, morajo s časom. Ta pa smatra telefon za enega v vseh življenjskih načinih dela najvažnejših in najpotrebnejših pripomočkov. Naslednje številke, ki nam jih je prepustila iz ljubeznivosti poštna uprava, dokazujejo, kako zelo se je že udomačil telefon v Ljubljani in tudi kako važno prometno središče je Ljubljana. Čas, v katerem živimo, je čas telefona!

Kolikokrat so vsi Ljubljančani govorili po telefonu, se ne da natančno ugotoviti, ker pri avtomatični centrali ni števcev. Povprečno so pred uvedbo avtomatične centrale nasteli vsek mesec po okrog 250.000 krajevnih govorov. Po uvedbi avtomatične centrale, ki zelo olajšuje telefoniranje, pa se je število pogovorov med ljubljanskimi naročniki najmanj potrojilo, oziroma celo početrilo. Povprečno je v Ljubljani torej vsak mesec 750.000 do 1.000.000 telefonskih govorov, kar znese ogromno število 9 do 12 milijonov na leto. Na vsakega ljubljanskega prebivalca (60.000 je vseh) odpade torej 150 do 200 telefonskih pogovorov na leto; na vsakega od približno 900 telefonskih naročnikov pa odpade povprečno 10 do 12.000 pogovorov na leto. V javnih telefonskih govorilnicah, kjer se plača 1 Din za vsak pogovor, pa je lani govorilo skupaj 8755 oseb.

Medkrajevni pogovori.

Med te pompatne številke pa niso všteti vsi medkrajevni govori. Teh govorov, ki jih na centrali natančno štejejo, tudi ni malo. Zanimivo je na podlagi natančnih števil ugotoviti,

Ray-milo se izdeluje iz kokošjih jajc

koliko medkrajevnih govorov je bilo zadnji dve leti v Ljubljani in kako telefonski promet narasča.

Leta 1927. je bilo po mesecih: januarja 15.541, februarja 14.645, marca 17.968, aprila 19.293, maja 14.600, junija 14.029, julija 20.844, avgusta 20.324, septembra 20.069, oktobra 19.741, novembra 18.258, decembra 18.653.

Za leto 1928. navaja naša statistika ločeno, in sicer one pogovore, ki so bili zahtevani iz Ljubljane in one, ki so bili iz drugih mest zahtevani v Ljubljano. Prvih, odhodnih medkrajevnih govorov je bilo l. 1928. januarja 9530, februarja 9303, marca 10.710, aprila 8662, maja 9524, junija 11.033, julija 11.633, avgusta 11.808, septembra 11.343, oktobra 12.772, novembra 11.838 in decembra 11.065. Skupaj vse leto 129.825.

Vseh dohodnih medkrajevnih govorov je bilo l. 1928.: januarja 9454, februarja 9578, marca 10.730, aprila 9339, maja 10.004, junija 12.875, julija 13.451, avgusta 13.794, septembra 13.465, oktobra 14.264, novembra 17.357 in decembra 11.461. Skupaj vse leto 145.772. Vseh medkrajevnih govorov v Ljubljani je bilo torej l. 1927. 218.965, l. 1928. pa 275.597. Vseh prehodnih medkrajevnih govorov, to je onih, ki so šli skozi Ljubljano in v katerih je posredovala ljubljanska centrala, je bilo l. 1928. 154.145. Ljubljana je važno središče v mednarodnem telefonskem prometu. Telefonskih pozivnic je bilo oddanih v Ljubljani 2235, iz Ljubljane pa je bilo poslanih ven 7006 telefonskih pozivnic. Telefon ima pri nas še sijajne razvojne možnosti. Ljubljana se dviga iz apatije, navedene številke najjasneje kažejo, da je že sedaj v polnem ritmu mrzličnega dela in živahnega prometa, katerega glavni znak je ravno telefon.

Smrtna nesreča našega rojaka v Ameriki

Ivan Kalčič, bivač v Ely, Minn. v Združenih državah, se je peljal z avtomobilom obiskat svojega prijatelja. Seboj je vzel tudi šestletnega sinčka družine Butarac. Ko se je Kalčič vračal domov, je nesreča hotela, da je pri ovinku avto zavozil v jarek. Kalčič je prišel z glavo med ogrodje in je bil na mestu mrtve. Malemu dečku se ni nič zgodilo. Klical je Kalčiča, a ta se mu seveda ni oglasil. Nato je šel deček do bližnje naselbine, kjer je obvestil ljudi o nesreči. Pokojni je bil star šele 20 let in je bil edina pomoč svojim staršem.

Volkovi v Mostaru

Predvčerajšnjim sta se priklatila v Mostar dva volka, ki ju je hud mraz prignil iz gozdov. Prebivalci Mostara so napravili nanju velik pogon, toda volka sta pobegnili iz mesta, vendar pa nista šla daleč. V neki staji tik pri Mostaru sta poklala deset ovc. Niti najstarejši ljudje se tam ne spomnijo slučaja, da bi se volkovi priklatili v Mostar.

★ Pr pomanjkanju teka, slabem želodcu, počasni prebavi, zaprtju črev, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbečici osvobodí naravna naravna »Franz Josef« grenčica telo vseh naravnih gnjilobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

»No, torej? Ste dobili informacije?«

»Hotel sem, pa nočejo z menoj govoriti.«

»Stisnite mu tri rublje!« — je šepnil sluga.

»Dva sem mu že dal!«

»Potem pa še dajte!«

Voldirev se je vrnil k mizi in položil na odprto knjigo zelen bankovec.

Uradnik je spet povlekel knjigo k sebi, jel listati po njej, in je nenadoma, kakor slučajno, pogledal Voldireva. Nos se mu je zasvetil, zardel in se razlezel v smehljaj.

»Ah — — želite prosim?« se je oglasil.

»Želim se informirati o svoji zadevi — Pišem se Voldirev.«

»Me zelo veseli! V zadevi Gluginske? Izvrstno! Torej kaj je pravzaprav na celi stvari?«

Voldirev je razložil svojo prošnjo.

Uradnik je hipoma oživel, ko da ga je zgrabila vihra. Dal mu je informacije, oarodil, da se mora napraviti kopija, ponudil prošilcu stol — vse to v eni sapi. Dotaknil se je celo vremenskih prilik in povprašal po ženitbi. In ko je Voldirev odhajal, ga je spremil po stopnicah. Smehljaj se je prijazno in spoštljivo in zdelo se je, ko da je vsak trenutek pripravljen poklekni predenj. Voldireva je to neprijetno dirnilo. Nekako instinktivno je segel v žep, izvlekel iz njega rubelj ter ga podal uradniku. Ta se je venomer klanjal in smehljaj, spravlil rubelj po godčevsko, ko ga je pribral po zraku.

»Eh, ljudje! — — je pomislil Voldirev, stopil na ulico in si otrl znojno čelo z rutico.

uradnik nekam v zrak, ko da ne bi opazil Voldireva. »Povej kupcu Jalikovu, ko pride, da moram napraviti pismeno potrdilo za kopijo naznanila, na policijo! Ze tisočkrat sem mu naročil!«

»Gre za pravdo med menoj in nasledniki kneginje Gluginske!« je zamrmral Voldirev. »Zadeva je jasna. Ponižno vas prosim za trenutek poslušaj!«

Prav nič se meneč za Voldireva, je uradnik vlovil na ustnici muho. Ogledoval jo je z zanimanjem in jo vrgel proč. Posestnik je zakašljaj in se hrupno useknil v pisano rutico. A on ga ni poslušal, ne slišal. Molk je trajal kak dve minuti. — Voldirev je privlekel iz žepa rubelj in ga položil pred uradnika na odprto knjigo. Uradnik je nagubančil čelo, potegnil s skrbljivim obrazom knjigo k sebi in šel z roko preko obraza.

»Malo informacije —« Hotel bi zvedeti, na kaki osnovi nasledniki kneginje Gluginske — Ali vas smem nadlegovati?«

Uradnik pa, ves zatopljen v svoje misli, vstane, se popraska po lakti in stopi k omari. Čez minuto se vrne k mizi in se jame zopet baviti s knjigo, na kateri je ležal rubelj.

»Nadlegoval vas bom le minuto. Moramo izvesti samo —«

Uradnik ni slišal; začel je nekaj prepisovati.

Voldirev je grbančil čelo in brezupno zrl na piščo bratstvo v uradu.

Stopil je proč od mize, se ustavil sredi sobe in brezupno povsili svoje roke k telesu. Sluga, ki se je vrnil s čašami, je menda opazil izraz obupa na Voldirevem obličju; stopil je bliže in ga tiho vprašal:

Dan po svoji poroki smrtno ponesrečil

V vasi Otoku pri Vinkovcih se je te dni odigrala pretresljiva žalostna igra. Preteklo nedeljo se je poročil 24letni mizar Ivan Gregurič z mlado deklico Marijo Šolečevičevo, s katero se je poznal že več let. Na dan, ko se jima je dolgoletna želja uresničila, se je vršila velika svatba in po tamkajšnji navadi so svatje ob tej priliki streljali z revolverji v zrak. Naslednjega jutra je hotel Gregurič nadaljevati svatovsko veselje in je prišel tudi sam streljati iz svojega revolverja. Eno kroglo je izstrelil tako nesrečno, da se mu je zarila v trebuh in ga smrtno nevarno ranila. Prepeljali so ga v bolnišnico v Vinkovcih, kjer pa je že čez tri ure umrl.

★ Mož in žena umrla v enem tednu. V četrtek 17. jan. so pokopali na Vrhniki umrlo perico Marjeto Vehar, njen mož Anton Vehar jo je še spremljal na zadnji poti. Ko se je vrnil domov, ga je zadel mrtvoud, položili so ga v posteljo, v ponedeljek 21. januarja je pa umrl. Mož je dolgo vrsto let preživel kot delavec v Ameriki. S prisluženim denarjem je postavil čedno hišico z majhnim vrtom, a sadov svojega trudopolnega dela ni užival dolgo. Star je bil 64 let.

★ Nenavadno velik som. Grof Villavicencio-Margheri oz. njegov ribič Anton Vrtačič je 22. t. m. ujel v Krki pri gradu Otočcu, neposredno pod St. Petrom pri Novem mestu, osem somov v skupni teži 104 kg. Med njimi je bil eden prav posebno lep. Tehtal je 35 kg, dolg je bil 174 cm. Vse te ribe je prevzela ljubljanska trdnja »Riba«.

★ Hripa v Belgradu sicer zelo razsaja, vendar zdravstvene ustanove izjavljajo, da nima še epidemičnega značaja. V torek je na belgrajskih ljudskih šolah izostalo od šolskega pouka 385 učencev, kar pri tolikem številu šol ni veliko. Univ. prof. dr. Ambrožič, ki upravlja vseučiliško otroško kliniko, je izjavil, da ima v kliniki vsak dan mnogo ambulantnih slučajev hripe, toda prava hripa, kakršna se je pojavila l. 1918., to ni! Isto so izjavljali drugi zdravniki.

★ Do zadnjega hipa na poveljniškem mostu. Redek primer žrtvovanosti in zvestobe je podal kapitan trgovske ladje Andrej Sambunja, ki je te dni umrl v Skradinu v Dalmaciji. Kapitan Sambunja, ki je bil star 62 let, je poveljeval parniku »Nehaj«. Čeprav je bil že delj časa bolan, ni hotel za nobeno ceno zapustiti svoje ladje. Šele, ko je ladjo srečno pripeljal v Skradin, je zapustil poveljniški most in se podal domov, kjer pa je že čez nekaj trenutkov umrl.

★ Tuji v Zagrebu. V letu 1928. je Zagreb obiskalo okoli 10.000 tujcev, od teh je bilo iz Čehoslovaške 1569, iz Nemčije 916, iz Madjarske 1706, Francosov 155, Italijanov 717, Angležev 200, Američanov 193, Belgijcev 21, Poljakov 338, Bolgarov 187, Romunov 179, Švicarjev 161, Grkov 43, Kitajcev 46. Največ tujcev je prišlo v Zagreb v maju, avgustu in septembru.

★ Ponesrečen železniški kurjač Todor Vučković, o katerem smo poročali, da ga je povezila lokomotiva na glavnem kolodvoru v Zagrebu, je v bolnišnici umrl.

ROBORIN

Čaj za želodec in čistenje krvi, uspešno sredstvo proti odelbelvi, slabi prebavi, trajnemu zaprtju. Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvaja lekarna ARKO ZAGREB Ilica 12

Pierre Valdan:

Neznosni otroci

Dovolim si, da vam še enkrat opišem starega učenjaka, starega filozofa, starega godrnjača, kakršen je bil gospod Raparan. Podoben je vsem tistim, ki jih poznate. Živi sam s svojimi knjigami, nosi spalno kapo in očala. Piše pol dneva. Zapušta stanovanje samo, da kaj pogleda v kakšnem arhivu. Strasten zgodovinar je. Živi samo v preteklosti.

Gospod Raparan je vseeno skrben starac. Razpolaga s precejšnjimi dohodki. Bil je oženjen. Sedaj je vdovec. Stara služkinja gospodinjci sedaj v njegovi hiši in mu kuha. Ime ji je Estela. Ali gospod Raparan je za nazval Melanija, ker je imel, ko se je oženil, služkinjo, ki ji je bilo ime Melanija in ki mu je služila petindvajset let. Ni hotel menjati svojih navad. Nova Melanija, ki ni neumna in ki ji je zato, da obdrži to mesto, ker je dobro, je hitro razumela, da je dovolj, ne motiti gospoda v njegovem delu in sanjarijah. Ze na vse zgodaj pospravi prostorn kabinet gospoda Raparana. Ze ob osmih se on zapre vanj in nikdo ga ne vznemirja dopoldne. Melanija je sploh popolnoma vse to, kar je on želel, to je, da ne sliši. On zahteva tišino, ne trpi nobenega šuma.

Kabinetisti ljudje se ne bodo čudili tej zahtevi. Samo v tišini lahko človek dela.

Medtem, v mesecu oktobru, je bila neka izselitev, a nato vselitev v hiši gospoda Raparana. On je stanoval v četrtem nadstropju, a novi stanovalci so se vselili v stanovanje v tretjem nadstropju.

Ker stari učenjak ni nikogar obiskoval, ker ni poznal starih stanovalcev (stare ljudi, kakor je on) in ker ni imel namere, da se

spozna z novimi, se ni gospod Raparan zanimal niti za to spremembo v hiši.

Ali bil je primoran, da stori to že drugi dan po vselitvi svojih novih sosedov. Zakaj novi stanovalci so delali strašen hrup.

Zidovje modernih hiš, vi to znate, je tanko kakor da je iz kart. Zdelo se je gospodu Raparanu, kakor da je neka gruča divjakov planila v njegovo hišo. Ker tu so bili kriki, smeh, petje, ropot razuzdanih, neolikanih ljudi, ki rušijo pohištvo, in se celo drznejo, da pihajo v nekatere trombe in bijejo na boben.

Zorž Raparan je izletel iz svojega kabineta s strašnim pogledom s kapo postrani in z namršenimi očali.

»Melanija!... Kaj je to?«

Melanija je resignirano zamahnila z roko.

»To so novi stanovalci doli. Gospod in gospa Maks Jeli, mladi ljudje, imajo dvoje otrok.«

»Naj jih imajo še petnajst, ako hočejo, samo da jih jaz ne slišim.«

»Dva fantka imajo,« je nadaljevala Melanija. »Starejšemu je sedem let. Ime mu je Luj, a mlajšemu pet let in mu je ime Marcel.«

In Melanija, ki je bila zelo dobro poučena, je hotela povedati mnogo podrobnosti svojemu gospodarju, a jo je prekinil.

»Kaj me vse to briga. Mir hočem v svoji hiši. Povejte vratarju, naj opomni tiste ljudi, da naj žive, kakor drugi in naj ne delajo karnevala v hiši.«

Drugi dan je gospod Raparan konstatiral, da so otroci mnogo bolj mirni in to mu je dalo o svojih sosedih misliti mnogo boljše.

Ali kdo more zahtevati od dveh mladcev, da bosta večno mirna. Krik se je ponovil, gospod Raparan se je zopet pritožil. Lastnik hiše se je zavzel zanj. Maks Jeli in nje-

gova žena, zelo mirni ljudje, so storili vse, kar je bilo mogoče, da preprečijo živahnost svojih otrok, katere sta zelo ljubila. Naredil se je nekak modus vivendi in star filozof je bil moten samo zgodaj zjutraj, ko sta se Luj in Marcel kopala pod nadzorstvom svoje mame.

Gospod Raparan ni mogel biti navzoč temu. Tisoč glasov mu je bilo na ušesa v vseh svojih posameznostih. Poslušal je otroka, kako zmagovito kričita, njuno pljuskanje, šum vode v cevi in mamičin smeh. Svež in pomlajevalni smeh.

Gospod Raparan je zatikal ušesa in godrnjal zoper taka silna bitja. Vstal je s sedeža in metal srdito knjige in papir po kabinetu. Ali kaj naj naredi. Vsak ima pravico, da koplje svoje otroke in sedaj so ga Jeličevi vznemirjali samo v teh trenutkih. Raparan se je pomiril z usodo. Ko je udarila ura hidroterapije mladih Jeličevih, je pustil delo in čakal, gledaje v strop. Videl je v mislih mlado mamo, nagnjeno nad banjo, srečno in veselo, kako koplje in z milom umiva svoja otroka.

Videl je, čutil čuden vtis. Kakor da se je dvignilo nekako zagrinjalo pred njim z življenja, ki ga on dosedaj ni poznal.

In čudovito, to je bilo nenavadno prijetno odkritje. On ni nikoli imel otrok. Ali je zagrešil svoje življenje?...

Nekega jutra gospod Raparan ni slišal nikakega krika pri svojih sosedih. Drugi dan je istotako vladala tišina. Mesto, da bi se razveselil, je gospoda Raparana zaskrbelo.

»Mali Marcel je bolan,« je rekla Melanija. »Ne ve se, kaj mu je. Pravijo, da ima veliko vročino.«

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Drugi bosta imeli nočno službo lekarni: 1. Piccoli na Dunajski cesti in 2. Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

★ Pogreb s. Eleonore Mantuani. V življenju vedno tako strogo skromna s. Eleonora je imela včeraj na svoji zadnji poti tako sijajno spremstvo, kakor ga imajo le najodličnejše osebnosti. Ljubezni in spoštovanji, ki ga je pokojnica uživala vsepovsodi, je topot mogočno stopilo na dan; velika vzgojiteljica je ob smrti dobila tudi javno priznanje. — Ko so se poslovili od nepozabne pokojnice sorodniki, usmiljene sestre in šolska mladina, je opravil cerkvene obrede stolni dekan gosp. Nadrah. Nato se je razvil sprevod z žalno zastavo na čelu. Pred krsto je stopala mladina samostanskih šol s svojim praporom, spredaj gojenke Lichtenthurnovega zavoda. Za mladino so šle Marijine družbe, usmiljene sestre in šolske sestre. Črno oblečene deklice so nosile vence. Za belo krsto na četveropreznem vozu so šli sorodniki, za njimi najozje sodelavke pokojnice — usmiljene sestre Lichtenthurnovega zavoda. Nato so sledili mnogoštevilni različni ljubljanski mošje; posebno častno sta bila zastopana pedagoški stan in duhovščina. Sprevod so zaključile krišćanske žene, po večini gojenke in učenke nepozabne vzgojiteljice. Sprevod se je pomikal med gostim špalirjem občinstva, ki je na pieteten način izkazalo s. Eleonori zadnjo čast.

★ Literarni večer priredi Prosvetna zveza v petek dne 25. januarja v beli dvorani hotela Uniona ob 8 zvečer. Na tem večeru čitata svoja dela dr. Ivan Pregelj in dr. Jože Lovrenčič. Opozarjamo na ta večer vse prijatelje naše literature. Marsikateri čitatelj bi rad poznal pisatelja, a mu to ni dano. Literarni večeri pa imajo ravno namen zblizati čitatelje s pisateljem.

★ Hripa se vedno bolj širi. Segla je tudi na osnovne šole. Obbolelo je več učiteljev in veliko število otrok.

★ Brzjav v Ljubljani. S številkami, ki jih objavljamo na drugem mestu o telefonskem prometu v Ljubljani, je zanimivo primerjati številke o brzojavnem prometu v Ljubljani. L. 1927. je bilo oddanih v Ljubljani 95.089 brzjav, prišlo pa jih je v Ljubljano 103.600. Leta 1928. je bilo oddanih v Ljubljani 90.960 brzjav, prišlo pa jih je v Ljubljano 105.510. Prehodnih brzjav skozi Ljubljano je bilo l. 1928. vseh skupaj 361.438. V poštini upravi niso bili z razvojem brzjavnega prometa nič kaj zadovoljni. Izjavili so nam: »Čim bolj se razvija medkrajevni telefonski promet, tem manj se razvija brzojavni promet. V Ljubljani, kjer je mnogo telefonov, oddajajo vsako leto manj brzjav, število brzjav, ki prihajajo v Ljubljano, pa narašča le polagoma.«

★ Umrl je g. Josip Bandel, poštar v pokoji. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne. — V splošni bolnici je umrl g. Valter Gschella, akademik. Pogreb bo danes ob 2 popoldne. — Na Aleksandrovi cesti 2 je umrl g. Ivan Lukan, nadzornik drž. žel. v pokoji. Pokopali ga bodo danes ob 2 popoldne.

★ S cestne električne železnice. Z ozirom na V-ši notici pod naslovom »Mučenje ljudi in drugič pod istim naslovom pojasnilo obratnega vodstva cestne električne železnice. Vas prosimo, da priobčite v »Slovenca« še naslednje vrstice kot pojasnilo od tretje in najbolj prizadete strani: Res je, da se bivša tuja uprava ni zganila za napravo tako zvanih vetrobrinov kljub večkratnim prošnjam od strani prizadetih. Izgovori so bili različni. Da je sedanje vodstvo pokazalo v tem pogledu več dobre volje in pa socialnega čuta, smo mu mi vozniki cestne elektr. železnice najbolj hvaležni ker mi največ trpimo radi vremenskih neprilic, posebno v zimskem času. Res je pa tudi, da je bivša tuja uprava vsako leto o božiču naklonila vsem uslužbenecem malenkostno vsotico denarja kot malo nagrado. To je bil vsaj majhen del odškodnine za vse vremenske in druge neprilike, ki jih mora uslužbenec voljno potrpeti. Tega pa sedanja domača uprava ni več v polni meri vpoštevala, ker nam je običajno božičnico ali božično nagrado za polovico vsotice znižala, če ne pri vseh uslužbenecih, pa vsaj pri nas prizadetih, ki opravljamo najbolj naporno in odgovorno službo. Zato bi prosili obratno vodstvo v prihodnje za več obzirnosti do nas! — Prizadeji vozniki cestne električne železnice v Ljubljani. — Kakor čuje uredništvo, je uprava prikrajšala svoje uslužbence tudi za doseganje vozne olajšave, ki so pri skromnih plačah vendar le precej zalegle. Brez oziroma na to, kdo in kako gospodje sede v upravi, vendar izražamo svoje misljenje, da si s takimi varčnostnimi ukrepi uprava ne bo kaj pridala pomagala. Glavno je: zanesljivo osebo. To bo najbolj povečalo rentabilnost.

★ Klub primorskih Slovencev bo imel dr. ob pol 8 svoj sestanek v Rokodelskem domu (Komenskega ulica 12 (I)). Na sporedu je predavanje g. Andreja Ražma.

★ V Ljubljani biva stalno 14.571 strank. Tujcev hla v Ljubljani stalno 3356.

★ Denarnih zavodov je v Ljubljani 37. Obrtnikov, gostiln in kavarn ter sličnih podjetij je v Ljubljani 3635, od teh je bilo lani 136 nanovo prijavljenih. Trgovskih podjetij je v Ljubljani 1387, od teh se je lani nanovo prijavilo 65.

★ Roparski napad na cesti. Ljubljanska trgovka A. V. je šla v torek zvečer po Dunajski cesti proti Brinju domov. Blizu Sv. Kristofa se je pripeljal za njo mlad fant in ji hotel iztrgati aktovko izpod pazduhe. Trgovka je krčevito držala aktovko, v kateri je bilo 4000 Din gotovine, izkupiček dneva ter obupno klicala na pomoč. Slučajno je tedaj na kolesu privozil mimo g. Polde Bezljaj iz Spodnje Šiške. Napadalec je tedaj pobegnil, toda g. Bezljaj je s kolesom pohitel za njim, ga vjel in zadržal v svojih krepih pesteh. Napadalec je bil nato aretiran in kmalu se je možakar znašel na policiji. Možakar je eden tistih revežev, ki zabredejo v kriminalno deloma po lastni krivdi, deloma radi svoje nesrečne usode. Bil je že večkrat kaznovan. Na policiji je povedal, da je že sedmi teden brez zaslužka in da je hotel ukrasti le aktovko, ne da bi vedel, da se nahaja v njej toliko denarja. Aktovko je mislil prodati za par kovačev, da se vsaj dan, dva do siteda najde. Dočim je napadena trgovka izpovedala, da jo je hotel napadalec oropati, trdi aretirani, da je poskušal aktovko le ukrasti, ne pa uporiti. Kaj je točnejše, bo odločil sodnik.

★ NAMOČENA POLENOVKA Fr. Kham, Miklošičeva cesta.

Maribor

★ Tajništvo SLS v Mariboru je likvidiralo v ponedeljek, dne 21. t. m.

★ Velik manifestacijski obhod priredi v nedeljo zvečer po izvršeni državni prvenstveni smuški tekmi na Pohorju Jugoslovanska sportna zveza. Na čelu sprevoda, ki se ga bodo udeležili tekmovalci in drugi zimski športniki, bo korakala tukajšnja železničarska godba, nato pa naš drž. zimskošportni trener inž. Hansen in tekmovalci-zmagovalci ter zastopniki zimskošportnih edinic iz Belgrade, Zagreba, Ljubljane ter Gorenjske. Sprevod se razvije ob 18.40 izpred glavnega kolodvora in krene po Aleksandrovi cesti, Slovenski in Gosposki ulici na Glavni trg ter odtod po Vetrinjski ulici na Grajski trg, nakar se razglašijo v Grajski kleti drž. prvenstveni smuški rezultati in se razdelijo tozadevne nagrade.

★ Za smuško drž. prvenstveno tekmo, ki se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. na Pohorju, vlada zlasti med mariborskimi zimskimi sport-

Ker je vladala tudi sledeče dni velika tišina v Raparanovem kabinetu, je učenjak hotel delati. Ni mogel. Korakal je po kabinetu šem in tja. Poslušal je, če se sliši vsaj kak šum s tretjega nadstropja. Slišal ga je, a ne kakor prejšnje čase. Zamolke, plabe glasove je slišal.

»Kako je majhnemu,« je vprašal Melanijo. »Ni najbolje. Doktor se ni izjasnil,« je rekla.

»Kateri doktor,« je zamrmral stari učenjak.

»Eden iz sosedstva, ki nič ne ve. Trebalo bi pozvati specialista.«

Zorž Raparan ni več ničesar delal. Zapuščal je stanovanje in se vračal brez razloga. Skrb mu je nagubala čelo. Ko je šel po stopnicah mimo stanovanja svojih sosedov, je obstal in poslušal.

Nekega jutra ni mogel več zdržati. Pozvonil je. Gospa Jeli je odprla sama. Bila je zelo lepa žena. Obraz je bil utrujen od prečutih noči.

»Gospa, poznam vašo skrb. Jaz sem stari prijatelj profesorja Mansiona, specialista za otroke. Dovolite, da ga pripeljem k vašemu malemu bolniku.«

★

Tri mesece je prešlo. Melanija je pripovedovala vratarju, da otroci Jelija vsako jutro prihajajo v Raparanov kabinet in tam skačejo in se igrajo. Učenjaka je to zelo zabavalo. Pomladil se je. Slišali so ga nekega dne, kako je udarjal na boben.

Gospa Jelieva je govorila Luju in Marcelu:

»Idita, idita k svojemu staremu prijatelju. Idita, da si malo oddahnem.«

nlki zelo veliko zanimanje. Tudi je že izvede na organizacija prenočišč in sicer tako, da bo na Smolniku na razpolago 30, v Ruški koči 50, pri posestniku Pergauerju 30 in na Cinžatu 15 postelj. Razen tega bo tudi poskrbljeno za zasilna ležišča. Dirkalna proga, ki meri nad 30 km, ima svoj start in cilj na Klopnem vrhu. Tudi bo na progi pet okrepčevalnic in nad 10 kontrolnih postaj.

□ Z ljudske univerze. Jutri zvečer predava vseuč. prof. dr. Buja iz Zagreba o bistvu hipoteze in sugestije. — V ponedeljek pa je na sporedu predavanje dr. Pihlarja o bistvu pomlajanja.

□ Katastrska uprava v Mariboru se je iz dosedanjih uradnih prostorov v Krekovi ulici preselila v palačo velikega županstva II. nadstropje, desno, vrata štev. 73—76.

□ Združenje rezervnih častnikov in bojnikov v Mariboru je imelo preteklo nedeljo svoj letni občni zbor, ki se ga je udeležilo članstvo v velikem številu. Navzoč je bil tudi komandant mesta general Dimitrije Spasić. Izbrana poročila posameznih odbornikov, ki so pričala o živahnem društvenem delovanju v pretekli poslovni dobi, je članstvo sprejelo s toplim odobravanjem. Občni zbor je zato izrekel celotni upravi v prvi vrsti njenemu delavnemu predsedniku g. I. Perhancu, soglasno polno zahvalo. Pri volitvah se je ponovno izvolil stari odbor, ki se je radi zvišanege števila članstva še nekoliko spopolnil. Cel potek občnega zbora je pokazal popolno solidarnost in harmonijo, ki vlada med članstvom ter odborom mariborskega združenja rez. častnikov in bojnikov. Lepo uspelo zborovanje je še zaključilo z manifestacijo Nj. Vel. kralju Aleksandru I. kot vrhovnemu zaščitniku Združenja, ki se mu je poslala tudi pozdravna brzojavka.

□ Mariborski gasilci, ki so pomagali pri gašenju velikega tovarniškega požara v Dravogradu, so se vrnili domov v torek zvečer ob 21 po celodnevem napornem gašenju. Škoda, povzročena po požaru je večmilijunska in se točno še ne more ugotoviti. Vendar pa je podjetje zavarovano.

□ Crna zastava se je razobesila včeraj na mestnem magistratu. Vendar je že po desetih minutah izginila, ker se je ugotovilo, da je neki hudomušnež mistificiral razobesilca črne zastave.

□ Mesto pomožnega šolskega sluge je razpisano na tukajšnjem drž. moškem učiteljsku.

□ Gibanje nalezljivih bolezni v mariborskem mestnem okolišu. V času od 15. do 21. januarja je obbolelo na nalezljivih boleznih 7 oseb in sicer na ošpicah 4, davici 2 in skrlatiniki 1.

□ Policijski drobiž. Restauraterju Emeršiču na Aleksandrovi cesti so neznani zlikovci ukradli dvojno lestev. Kdor izsledi tatvino, dobi nagrado. — Strojniku Josipu Cilenšku, zaposlenemu v tukajšnji usnjarni Berg, pa je med delom izginila žepna ura, ki jo je bil obesil na zid. Krivec se ni mogel ugotoviti.

□ Divje race. Nele ob Pristanu ter ob ledenih pomolih v Dravi v smeri proti Felberjevemu otoku, tudi v okolici Kraljevega otoka in v meljskem Dravinem območju sploh se pojavljajo zad-

nje čase divje race. Zdi se, da imajo svoje varno zatočišče na Kraljevem otoku. Lovci-strokovnjaki pripovedujejo, da sprhutajo divje race v nižino le ob najhujšem mrazu. Pripodile so se s severne strani ter se zasedale na Felberjevem otoku. Kraljevem otoku. Tudi v okolici Kraljevega otoka mr-goli ob ponočnih urah lovcev-prežalcev. Včasih pa imajo smolo. Tako se je pripodilo pred par dnevi, da je lovec nameril puško. Sprivil je z lov-sko samozavestjo in s ponosom privlekel izza gr-movja obstrlelo živalco. Tovariši-lovci udarili v smeh — bila je domača račka. Naši vneti maribor-ski lovci zatirajo celo z vso preprečevalnostjo, da so se v mariborskih okoliših, lovskih revirjih po-javile celo srne, ki da jim povzročajo hud apetit; tudi se šepeta v lovskih krogih, da se pripravljajo velik lov na srne. Če le niso ta pripovedovanja in lovske napovedi kakšna prav mastna — raca.

□ Povožen. V bližini tovarnega skladišča na glavnem kolodvoru je prišel 66 letni hlapec Just-nek Jernej pod voz in mu je šlo skozi preko leve noge. Povoženega je rešilni oddelk prepeljal v tu-kajšnje bolnišnico.

Celje

□ Schubertov večer, ki se je prošil ponedel-jek vršil v okviru prosvetnih večerov v telovadnici Orlovskega doma, je bil brez dvoma ena najuspe-lejših letošnjih prosvetnih prireditev v Celju. Ude-ležilo se ga je preko 200 oseb. Večer je otvoril g. Marolt s kratko, a duhovito besedo k Schubert-ovi 100 letnici. Za uvodno besedo je zanimivo pre-daval o jubilejnih dunajskih pevskih slavostih za-stopnik Pevske zveze v Ljubljani g. Pivk. Pre-davanje je pojasnjevalo 30 res lepih skiptičnih slik. Po predavanju je sledil skromen koncert Schubertovih skladb, pri katerem so sodelovali ga-dr. Rakunova kot solistka na glasovirju, rav-natelj Glasbene matice g. Karl Sancin, ki je zaigral na svoji fenomenalni violini Schubertovo I. sonatino ter Uspavanko, katero je na zahtevo občinstva ponovil, gđ. S. Midmajer, ki je za-pela Schubertovo »Ob morju«, g. Ivo Persuh, ki je zapel »Rastlos Liebes in znanu »Podoknicoc ter g. Dušan Sancin, profesor na šoli celjske Glasbene matice in g. Leonardon Zvonko kot pianista. Ta večer se je tudi ugotovilo, da je dvo-rana v Orlovskem domu vsled svoje akustike na-ravnost idealen prostor za intimitne koncerte. Ome-niti moramo še, da je za ta večer stavila na raz-pološko izvrstno nov klavir trvdka Ropas brezplačno in ji gre ne le pohvala, temveč tudi toplo priporo-čilo. — Prihodnji prosvetni večer se vrši v pone-deljek, dne 28. t. m. s predavanjem g. prof. Antona Cestnika o potovanju po Palestini. Tudi to pre-davanje bodo pojasnjevale skiptične slike.

Moč, aroma in prijeten okus

v tem se odlikujejo vedno sveže pražene kave (mešanice). — Tvrdka ANTON FAZARINC, Celje.

Dopisi

Kranj

Zanimive številke. Hudo žejo so morali lanske leto trpeti prebivalci kranjskega sodnega okraja. Ker so število litrov potočenega vina povečali za še enkrat tolikšno količino, kakor pa je znašala leta 1927. Kranju gre tudi tukaj prvo mesto, ker odpade skoraj polovica vsega potočenega vina nanj. Leta 1927 je bilo v okraju, ki spada pod kranjski finančni oddelek potočenega skoro 2500 hl vina in 371 steklenic. V letu 1928 pa se je ta konzum dvignil na 5318.87 hl in 527 steklenic. Na samo naše mesto odpade v tem letu 2418.09 hl in 827 steklenic. Kranj je torej v svojih 36 gostilnah popil skoraj toliko kakor okolica v 86 gostilnah. Da je razlika od leta 1927 na leto 1928, tako velika, je gotovo nekaj vzroka v tem, ker se je povečalo tudi število gostlin. Število gostlin pa se je povečalo s tem, ker je bil finančni oddelek v Cerkljah uklinjen in podrejen kranjskemu. Sorazmerno s porastom količine potočenega alkohola pa se je tudi dvig-nilo število politični oblasti prijavljenih deliktov, katerim vzrok je v večini slučajev treba iskati v alkoholu. Leta 1927 je bilo naznanjenih 237, lanske leto pa 315 slučajev. Pri slednjih številkah so večite tudi prijave iz tržiškega sodnega okraja.

Št. Vid nad Ljubljano

Občni zbor Obrtne zadruge lesnih strok v Št. Vidu nad Ljubljano se bo vršil na svečnico, dne 2. februarja ob devetih dopoldne v šolskem poslopu v Št. Vidu. Na sporedu je tudi poročilo in razgovor o mizarski razstavi.

Rogaška Slatina

Kolavdacija nove električne proge Rogaska Slatina—Straža se je vršila pretekli ponedeljek. Ker so za zdravilišče sedaj manjši stroški reize, je znižalo cene toku. V kolikor nam je znano, se je obenem z gornjo komisijo vršil tudi ogled za raz-širjenje električnega omrežja proti Rotanski vasi in Tekačevem do vile g. Demetrotiča.

Pevsko društvo »Sloga« priredi prihodnjo ne-deljo ob 16 igro »Narodni poslanec«.

Sport

VSEM SMUCARJEM!

To nedeljo se vrši na Pohorju pri Mariboru državno prvenstvo v smučanju pod pokroviteljstvom Putnika, njegovega predsednika g. Milčevića in njegovega gen. ravnatelja g. Deroca. Vse silne pri-reditve v inozemstvu pomenjajo višek sezone do-tične zime ter združijo večino sportnikov na taki pri-reditvi. Potrebno je, da damo tudi mi temu našemu državnemu prvenstvu poudarek, ki mu gre, vsled česar vabimo vse smučarje, da pridejo v nedeljo na Pohorje in priporočimo s svojo udeležbo, da bo postalo naše državno prvenstvo pravi praznik smučarstva. Jugoslovanski zimskosportni savez.

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(iz seje upravnega odbora dne 16. jan. 1929.)

Kooptira se v kazenski odbor na mesto od-stopivšega odbornika g. ing. V. Kuljiša g. ing. Br. Gombač.

Potrjuje se sklep poslovnega odbora glasom objav z dne 18. t. m. v zadevi obveznosti prvenstvenih tekem juniorskih moštev, vendar s to spre-membo, da se bodo prvenstvene tekme juniorskih

moštev na željo klubov izvedle na različne dni kot tekme rezervnih in prvih moštev.

Principelni sklep uprav. odbora LNP, po ka-terem se morajo vsi spisi za JNS vložiti pri podsa-vezu odslej v dveh izvodih oz. v originalu in pre-pisu (gl. službene objave v »Jutru« od 10. t. m.), stopi po odredbi JNS v veljavo z 18. t. m.

Popravlja se dne 11. t. m. pomotoma z znes-kom 200 Din objavljenega globa SK Železnikar (Ma-ribor) na pravilnik znesek 900 Din. Priročba navedenega kluba proti tej kazni se odstopi v rešitev JNSu.

Na znanje se vzame poročilo M. o. v Mariboru, da SK Ptuj tudi v pomladni sezoni ne bo na-stopal v prvenstvenih tekmah. Z ozirom na to se navedeni klub izloči iz prvenstvene tabele mari-borskega okrožja za leto 1928/29.

Naprosi se M. o. v Mariboru, da skliče v smislu § 4. pravilnika za medklubske odbore se-zonski občni zbor svojih klubov do konca januarja.

Spremeni se § 4. pravilnika za medklubske odbore LNP tako, da se voli medklubski odbor odslej vsako leto (ne več vsako sezono) in to pričlen-si s prvenstvenim letom 1929/30. M. o. v Mariboru se naproša, da objavi to spremembo v svojem služ-benem glasilu.

Dopis SK Železnikar od 2. t. m. v zadevi ko-optacije dveh njegovih članov v M. o. v Mariboru se zavrne, ker prošnja ni osnovana na pravilniku za medklubske odbore.

Odobri se kooptacija g. Josipa Zunkovića (SK Svoboda) v M. o. v Mariboru na mesto odstopivše-ga g. Jos. Breznika.

Kaznuje se SK Grafika z dvomesečno zabra-no igranja do inkl. 17. marca t. l. po § 1. o. p. JNSa, ker je nastopil dne 9. dec. m. l. proti SK Reki z neverificiranim odn. tujim igralcem Mih. Kmetičem (SK Slavija). — Tajnik I.

Službeno iz LNP. V zadevi reprezent. tekme ZNP:LNP, ki se vrši 27. t. m. v Zagrebu, se vrši danes v četrtak točno ob 18.15 kratka seja uprav-nega odbora. Lokal: kavarna »Emona«. — Seja poslovnega odbora danes odpade. — Tajnik I.

Sportni klub »Jadranc«. Danes v četrtak dne 24. jan. 1929 ob 20 seja upravnega odbora v Na-rodni kavarni. Jutri v petek dne 25. jan. 1929 ob 20 istotam članski sestanek vseh rednih članov. Udeležba obvezna. — Predsednik.

OGRSKA POSPEŠUJE SPORT.

Ogrska vlada se je že od nekdaj zanimala za sport in je veliko žrtvovala zanj. Zlasti se je pa sedanjí naučni minister prepirčan pospeševatelj vsakega telesnega udejstvovanja. Nedavno je raz-glasil, da so pritrile vse politične stranke skupaj s finančnim ministrom predlogu, da se dovoli za sportne namene 1 milijon pengő. Ta znesek bo iz-plaćan že v najbližjem času; porabili ga bodo v prvi vrsti za zgradbo sportne palače, v kateri se bo nahajala pokrita plavalnica, dalje prostori za boks, rokoborbo, sabljanje itd. Dalje bodo nastanili v palači tudi razne klube, ki se morajo prikati sedaj po kavarnah št. Z delom bodo pričeli naj-brž še to poletje.

NOGOMETNI NOREC.

Nekje na Češkem je bila nogometna tekma. Gledal jo je tudi pekovski pomočnik Pustin. Kritiziral je vsako sodniško odločbo; ko ga je oko-lica hotela pomiriti, je dejal, da nogometna pre-tila natančno pozna, da je plačal vstopnino in ča-sme zato svoje mnenje javno povedati. Sodnika z-medklici Pustina zelo motili, ustavili je igro in je rekel občinskemu stražniku, naj ugotovi motiljo-miru. Razjarjeni Pustin je sunil stražnika v trebuh in je zbehal.

Pred sodiščem v Pragi se je Pustin zagovarjal. Obravnava je potekala humoristično. »Če gledam nogometno igro, ne vem, kaj se z menoj godi.« — »Zakaj pa hodite igre gledat, če se ne znate kro-titi?« — »Nogomet je moje edino veselje. In se mu ne morem odreči. Vse teden čakam na nedeljo

Gospodarstvo

Davek na poslovni promet

Po čl. 10 zakona o davku na poslovni promet, odnosno pravilnika za izvrševanje tega zakona mo-rajajo vsi oni davčni zavezanci, katerih promet v letu 1928 ni presegal zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din, potem vse svobodne profesije, našle v točki 1 čl. 3 pravilnika, ne glede na velikost opravljenega prometa, vložiti pri oni davčni upravi, v okolišu katere se vrši obrat, naj-kasneje do dne 28. februarja 1929, za vsako podjetje in za vsako vrsto posla predpisano prijavo, ne da bi čakali na poseben poziv davčne uprave. Zgoraj na-vedeni davčni zavezanci napovedujejo promet mi-nulega leta 1928; ako pa so poslovali v minulem letu le nekaj časa, morajo napovedati letni promet sorazmerno s prometom v času, ki so ga opravljali. Obrat, otvorjene med davčnim letom, je prijavi-ti v 4 tednih pri pristojni davčni upravi ter napove-dati promet, ki se bo po vsej priliki dosegel v obratu od početka obratovanja do konca davčnega leta. Vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju rač-unov, družbe z omejeno javnostjo in vsi oni obrati in ona podjetja, katerih promet je presegal v minu-lem letu 360.000 Din, morajo voditi knjigo oprav-ljenega prometa in predložiti najpozneje v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja prijave ter hkrati pla-čati odpadajoči 1% davek na poslovni promet pri blagajni one davčne uprave, v čigar okolišu je njih obrat. Najkasneje do 31. januarja 1929 pa morajo predložiti splošno prijavo o celokupnem opravljem-nem prometu v letu 1928 radi ocene in definitivne obdabe za l. 1928. Vsi oni, ki opravljajo promet stvari in storitev na drobno tako, da v minulem letu ni presegel zneska 15.000 Din, ne predagajo za davčno leto 1929 posebne prijave, ker se jim odmerja davek na poslovni promet na osnovi prijave za pri-dobitino, odnosno na osnovi prometa, ugotovljenega ob pridobi pridobitine, t. j. davka od dohodka pod-jetij, obratov in samostojnih poklicev.

Vse pravne in fizične osebe, ki ne plačujejo pridobitine, kakor tudi osebe, ki izvrše slučajen pro-met stvari po zadnjem odstavku člena 4. zakona, morajo v 14 dneh od dne opravljenega prometa vlo-žiti prijavo pri oni davčni upravi, ki je glede na kraj opravljenega prometa teritorialno pristojna, ter morajo hkrati plačati na ta promet odpadajoči 1% davek pri blagajni davčne uprave.

V zgoraj navedenih primerih je sestaviti pri-jave po obrazcih, ki so se objavili z razglasom biv-še delegacije ministrstva financ.

Davčni zavezanci, ki prijav sploh ne bi vlo-žili ali jih ne bi vložili v določenem roku oz. bi napovedali manjši nego dejansko opravljen promet, se kaznujejo po določilih členov 12 in 13 zakona o davku na poslovni promet ter izgube po členu 10 navedenega zakona tudi pravico pritožbe zoper odmero davka.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurz je razglašen o imovini tvrdke »Sme-derevska trikotaža, tkalnica i farbara, d. d.« v Sme-derevu. Pasiva znašajo nad 1 milj. Din. Prijaviti je terjatve do 25. februarja. — Družba je bila ustanov-ljena l. 1926 s kapitalom 1.25 milj. Din (v aporih) in je zaposlovala ca 60 deincev, ki so sedaj brez-poselni. — Nadalje je razglašen konkurz o imovini tiskarne »Ujedinjenje« d. d. v Beogradu (ust. 1921; kapital 200.000 Din, pred redukcijo 600.000 Din); Božidar in Marija Milanović, Beograd; Gjurgije P. Pavlović, trg., Mladenović; Zivojin Gjorgjević, So-pot; Dragutin Zivković, Brestovik; Radić K. Tomić, trg.; Dašnica; Atanasije Ristić, hoteljer v Sokobanji; Kosta Radovanović, adv. pripravnik, Požarevac; Damjan Cocić, kav., Plana; Nikola Pešić, Joca Gj. Pešić in Dušan Pešić, Paraćin; Milivoj, Mihajlo in Krsta Čirković, Krusar; Josip M. Bilić, trg., Kos. Mitrovića; Rudolf Vošte in žena, Skoplje.

Odsvojitvena prepoved je razglašena o imovini tvrdke »Jajek« v Zlatar Bistrici.

MESTNA HRANILNICA V BELGRADU

V Beogradu se je osnovala Mestna hranilnica z zastavljalnico. Osnovni kapital znaša 30 milj. Din in sicer: dotacija belgrajske občine 3 milijone Din gotovine, 66,7 milj. Din nom. obveznic vojne škode, oz. 27 milj. Din, za kar se morejo obveznice lom-bardirati, oz. prodati.

Donos trošarine in taks. V mesecu novembru 1928 so dale takse 84,9 milj. Din (proračun 87,9 mi-lionov Din), trošarine pa 43,9 milj. Din (proračun 67,8 milj. Din). Faktični dohodki so znašali za proračunomski za 26,9 milj. Din.

Francosko-srbska banka sklicuje za 1. februa-r t. l. svoj izredni občni zbor, kjer bodo sklepali o nadaljevanju dela ter o reorganizaciji z istočas-nim znižanjem in zvišanjem kapitala. — Kapital zavoda, ust. 1910, ki pa že od 1914 ni izplačeval nika-ke dividende, znaša 20 milj. Din in zadnja bi-lanca (za 1926) izkazuje 1,2 milj. frankov čistega dobička pri 215,5 milj. Din tujih sredstev. Kapital se bo znižal in zopet povisal na sedanjih 20 milj. frankov. Kakor pri ustanovitvi tako sodelujejo tudi zdaj: Banque Ottomane, Banque de Paris et des Pays & Bas in Société Financière d'Orient. Kakor znano je banka že opustila svojo podružnico v Za-grebu.

Glavna skupščina Nabavljalne zadruge uslu-bencev drž. železnic v Sloveniji se vrši 23. in 24. februarja. Volitve delegatov se vrše 23. in 24. fe-bruarja na 20 voliščih.

Borza

DENAR

V današnjem deviznem prometu so popustili tečaj Berlina, Dunaja in Trsta, dočim se je Pariz učvrstil. Drugi tečaji so ostali neizpremenjeni. Na-rodna banka je intervenirala v vseh devizah z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključena nekaj privatnega blaga. Promet je bil srednji.

Zagreb. Amsterdam 2280.50—2285.50. Budim-pešta 992.19—995.19, Berlin 1352.50—1355.50, Cu-rih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.04—802.04, London 275.96—276.76, Newyork 56.77—56.97, Pariz 221.68 do 223.68, Praga 168.20—169, Trst 297.10—299.10.

Belgrad. Amsterdam 2281.50—2287.50, Budim-pešta 992.19—995.19, Bruselj 790.27—793.27, Berlin 1352.50—1355.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.04—802.04, London 275.96—276.76, Newyork 56.77—56.97, Pariz 221.68—223.68, Trst 297.15 do 299.15.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.58, Budim-pešta 90.63, Bukarešt 3.12, Dunaj 73.05, London 25.25, Newyork 520, Pariz 20.82, Praga 15.853, Trst 27.205, Solija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 84.03, Dunaj. Belgrad 12.4925.

in na igro. Priznam, da sem nogometni norec. Ne-čak sem dal samemu sebi klofuto, ki je bila prav za prav sodniku namenjena, ki ni znal prav nič nogometa. Sodnik je bil usmiljen in je prisodil na-čakemu peku samo tri dni zapora.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

23. januarja 1929

	povpras	pon.	sredni	sr. 2 l.
Amsterdam	—	2.84.50	—	2.84.50
Berlin	1352.50	1.355.50	1354.—	1.54.50
Bruselj	—	791.77	—	—
Budimpešta	—	993.69	—	—
Curih	1094.40	1.097.40	1.099.90	1.095.90
Dunaj	799.4	802.4	801.54	800.74
London	275.96	276.76	276.36	—
Newyork	—	56.81	—	—
Pariz	—	222.68	—	222.60
Praga	168.20	1.69.—	168.60	1.68.60
Trst	297.—	2.99.—	2.8.—	—

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendeca za vojno škodo je nadalje čvrsta. Za promptno blago je manj zanimanja kakor za februarjski termin. V Ljubljani je bilo promptno blago zaključeno po 448. Med industrijskimi papirji so čvrste Vevče, ki so bile danes v Zagrebu zaklju-čene že po 125.

Ljubljana. Vojna odškodnina zaklj. 448. Celj-ska 153 den. Ljublj. kredita 125 den. Prasediona 929 den. Kred. zavod 175 den. Vevče 120 den. Kranj. in l. 230 den. Ruše 260—280. Slavtina 56 den. Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 449 den., kasa 449—453, termini: 1. 424 den., 2. 427.50—428 (427—428—427.50), 12. 467—468 (467), 7 odst. inv. pos. 87—88, agrari 53.50—54.50 (53.50). — Bančni pap.: Hipo 56.50—57 (56.50), Hrv. 69 bl. Kred. 93 bl., Jugo 91—92 (91), Lj. Kr. 125—126 (125), Nar. 7000 den., Praded, 925—930 (925), Srpska 152 do 154. Zem. 138—140. — Ind. pap.: Guttman 199 do 205, Slavonia 5.25—5.50, Slaveks 99—100, Da-nica 163 den., Drava 470—485, Šečerna 475—490, Osj. ljev. 180—190, Brod. vag. 320—350, Union 305 do 320, Isis 23—24, Ragusa 505 bl., Trbovlje 480 do 490, Vevče 125 den., Nar. sum. 30—35, Pivov. Sar. 222—265.

Belgrad. Narodna banka 7230, 7 odst. inv. pos. 88, agrari 53.50—54, vojna škoda 449—450, 1. 448.50 do 449, 2. 424—425, 4. 431.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 87.90, Jugo 10.90, Hipo 6.85, Alpine 41.80, Leykam 9.30, Trbovlje 59.20, Mundus 195, Slavonija 0.64

Žito

Ker je Čikago zopet poskočil za tri točke, je bila danes tendenca za pšenico vse čvrstješa in se je ponujala gornjebaška pšenica po 245 in višje, spodnjebaška pa po 242.50 nakl. post. Za pšenico vlada tudi pri nas precej zanimanja in za Slovenijo moremo beležiti nekaj zaključkov. Koruza je neizpremenjena in kupčije je malo, zlasti odkar laplat-ske koruze za promptno dobavo ni več na trgu. Dočim je za jetmen in rž splošno malo zanimanja, je za oves več povpraševanja in je cena zanj tudi čvrsta dasi zaenkrat neizpremenjena. Za moko in otrobe sicer še ni beležiti izprememb, vendar je pričakovati, da bo cena nategnula.

V Ljubljani notirajo: Dež, pridelki (vse samo ponudbe, s'ov. post., plač. 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 2% 287.50—290, ljev. 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310; moka 0 g vag. bl. lko Ljubljana plač po prejemu 420—425, soržica (50% rži, 50% pšenice) lko post. Domžale 277.50—280, koruza laplatska 325—330, času primerno suha 295—297.50, jetmen bar. pol. 345—347.50, tč. 330—332.50. Zaključeni 1 vag. pšenice in 1 vag. moke. Tendeca čvrsta.

Budimpešta. Tendenca: brez kupčije. Pšenica: marec 25—24.90, zaklj. 24.92—24.98, maj 25.92 do 25.74, zaklj. 25.77—25.78, oktober 25.90—25.84, zaklj. 25.81—25.83. Rž: marec 23.96—23.92, zaklj. 23.92—23.98, maj 24.07—24, zaklj. 23.98—24, oktober 23.72—23.67, zaklj. 23.65—23.67. Koruza: maj 28.90—28.78, zaklj. 28.78—28.60, julij 28.78—28.70, zaklj. 28.68—28.70.

Les

Na ljubljanski borzi sta bila zaključena 2 va-gona podnic. Tendenca neizpremenjena.

Živina

V Milanu notira živina: volč I. 4.50—5.20, II. 3.60—4.40, III. 2.20—3.50, krave I. 3.80—4.50, II. 2.70—3.70, III.

Sveta življenje in vrvenje

Sreča vabi na sever

Za ljudi smelega srca, ki jih vabijo nevarnosti in neznani kraji, da bi tamkaj zgrabili srečo sredi čez pas in postali bogati čez noč, je na svetu vedno manj prilike, da bi uresničili svoje želje. Kamor se obrnejo, že najdejo civilizacijo in nešteto tekmecev. Le na skrajnih točkah zemlje, na severu in jugu, vabi še »nova zemlja«, da si drzni ljudje odklenejo vrata do njenih prekladov. O tem je pravkar izšla v nemškem pre-

Dr. Bela Tuka, slovaški poslanec, ki so ga pod sumnjivo veleizdaje zaprli. Slovaška ljudska stranka grozi vsled tega z izstopom iz češkoslovaške vladne koalicije.

vodu knjiga znanega kanadskega raziskovalca Vilhjalmurja Stefanssona: »Nova dežela na severu«.

Stefansson izpodbija mnenje o neznosnih podnebnih razmerah v polarnih krajih. Seveda je mrzlo zelo oster; vendar je v polarnih krajih podnebje milejše nego v severnih pokrajinah Amerike, Evrope in Azije, kjer pa so danes vendar znatna mesta in naselbine. Arktična (severna) poletja niso mrzla, marveč preje vroča. Iz poročil meteoroloških postaj, kjer proučujejo vremenske razmere, je razvidno, da znaša vročina pogosto 30 do 35 stopinj. Umevno, da ob taki toploti ne more biti snega in dejansko ni na vsem severu dežele, ki bi jo pokrival večer sneg, ako ne leži previsoko nad morsk gladino. Po brezmejnih planjavah Alaske, Kanade in Sibirije kljuje po letu bujno zelenje. Arktično poletje je dovolj dolgo, da pričara iz zemlje obilico mahov, praproti, lišajev in cvetočega rastlinja.

Milijoni kvadratnih metrov teh izvrstnih pašnikov leže danes še neizrabljeni. Na njih bi se mogle preživljati ogromne črede živali in ni nobenega dvoma, da bodo nekoč te pokrajine zalagale svet z mesom. Seveda pa tu ni misliti na rejo živali, ki zahtevajo pozimi streho in oskrbovanje v hlevu. V počtev prihajajo marveč le živali, ki so v severnih krajih domače, in to sta severni jelen in severno govedo. Te živali ne potrebujejo nobene strehe in nobene nege; tudi pod snegom si same iščejo krmo.

Toda morda pa meso teh živali ne ugaja našemu okusu? Stefansson ugotavlja, da je meso severnega jelena podobno srnini in se prodaja v Stockholmu za 25 odstotkov dražje nego goveje meso. Iz Alaske so izvozili leta 1925 v Združene države 681.120 funtov jelenjega mesa, a izvoz stalno narašča. Tudi meso severnega goveda je užitno, kar pričajo vsi raziskovalci. Polarno govedo je zelo težko, a njegovo kožo pokriva volna, ki se da vedno vnovčiti. Živino-reja na severu je vrhunskega silno cenena, saj zadostuje le par pastirjev za desetisočglavo čredo. Sever je obljubljena dežela za smeje, podjetne ljudi, za lenuhe vsekakor ne. Svobodna, trda, a zdrava severna priroda zahteva celih mož in ni zgolj slučaj, da severnjaki po svoji volji in neupogljivosti daleč prekašajo južnjake.

Namesto v Ameriko tedaj — na sever, kdor je mož za to!

Afganski vstaši, sinvari in Afridi, ki so nastopili proti reformam in prisilili kralja Aman Vilaha, da je odstopil.

Škof, ki zna rabiti tudi pesti

Melanezijski škof dr. Merinale je bil pred kratkim na vizitaciji po misijonskih postajah na Novih Hebridih. Ko se je vozil z otoka Lamalanga na otok Quatuape, je zvedel, da je kapitan neke francoske jaborne, ki je prišel na otok nabirat farmarske delavce, odvedel mlado ženo nekega domačina na ladjo in je na vse zahteve plemenskega poglavarja in njenega moža noče dati nazaj. Škof je takoj ukazal, da se poišče francoska ladja ter je s svojim motornim čolnom zavozil tesno ob njo. Ko je francoski kapitan škofa spoznal, je skočil po puško in zagrozil, da bo vsakega ustrelil, ki bi hotel priti na krov njegove ladje. »Potem morate pač začeti z menoj,« je hladno odvrnil škof, skočil na jabornico, prijel z eno roko za puškino cev in jo potisnil nizdol, z drugo pa zgrabil Francoza za prsi. Zaman je pozival kapitan svoje ljudi, naj mu priskočijo na pomoč; zganil se je samo eden izmed mornarjev in začel udrihati po škofu z gorjačo. Le-ta pa ni popustil, dokler njegovi ljudje niso spravili ugrabljenega domačina na motorni čoln. Nato je škof potisnil kapitana v stran in brez vsake nadaljnje besede stopil na svoj čoln ter se odpeljal. Za ostalo je poskrbela angleška vlada; francoski kapitan si bo zapomnil škofove pesti.

Salomonska razsodba

V neki pariški kavarni sta kockala neki Francoz in neki Nemec za čašico pelinovca. Izgubil je Nemec ter je hotel Francozu naročiti čašico žganja. Toda Francoz je odklonil, češ: »Jaz ne pijem žganja, plačajte mi v denarju.« Nemec, trmoglav, ugovarja: »Nikakor ne;

čašico pelinovca, poskusil, zadovoljno pocmokal in — izpil. »S tem je stvar urejena, a vidva dajta mir in nas ne motita dalje.« — S temi besedami je razsodnik — bil je Američan — odšel na svoje mesto.

Kje popijejo največ kave?

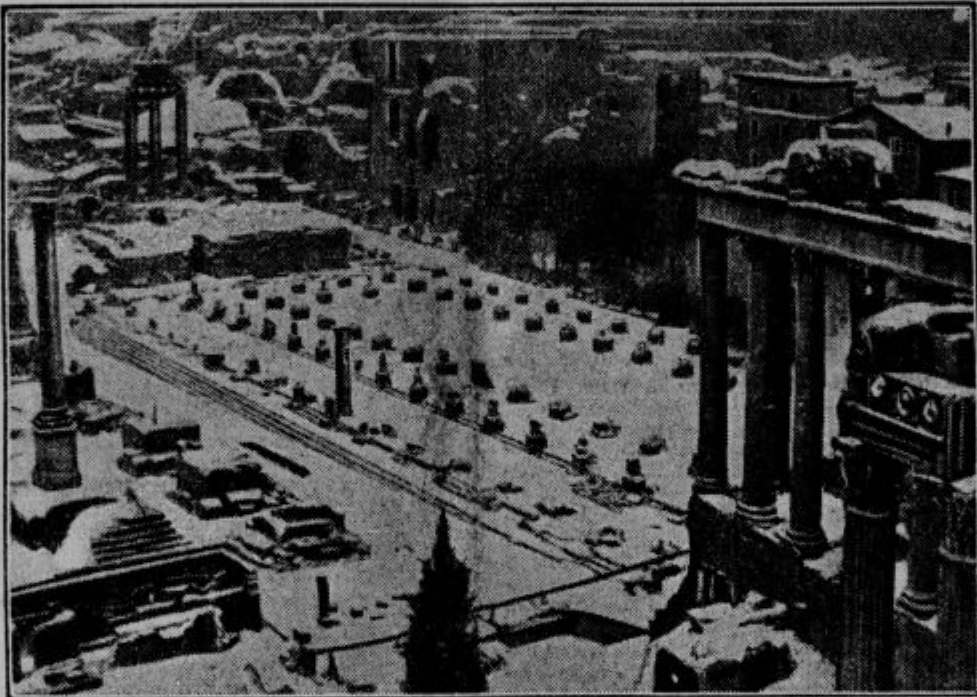
Človek bi dejal, da so največji kavopivci Turki in Arabci. Temu pa ni tako, marveč spijo največ kave severni narodi — Švedi in Danci, kjer odpade letno po 7 kg kave na vsakega prebivalca. Takoj za temi pridejo Združene države, kjer so se oklenili kave posebno od časa, ko so uveljavili prepoved alkoholnih pijač; lani je znašala poraba kave po 6 kg na vsako glavo. V Franciji porabijo po 3,9 kg, v Švici po 3,4 kg in v Nemčiji po 2 kg na glavo in leto. Na Angleškem tekmuje s kavo čaj, tako da odpade letno na vsakega prebivalca samo 1 funt kave.

Ura kot hranilna skrinjica

Prav gotovo je, da se je treba tudi štedenja učiti in vaditi. Večina ljudi misli, da je treba začeti hraniti šele takrat, če ima kdo denarja »na debelo«, pri malem pa da se ne izplača. To je seveda zelo napačno mnenje, ker se tudi pri štedenju po malem daleč pride — od zrna do pogače, od vinarja do palače. Treba je le, da se človek na štedenje navadi. V ta namen je uvedla mestna hranilnica v Darmstadt na Nemškem imenitno sredstvo: svojim vlagateljem oddaja ure, ki gredo le tedaj, ako se vrže vanje, kadar se iztečejo, nove. Kdor tedaj noče, da bi postala ura zanj brez vsake vrednosti, jo mora krmiti z denarjem, to se pravi — mora štediti.

Nov velezrakoplov

Dela na velikem novem angl. zrakoplovu »R 100« se bližajo koncu in v par tednih pojde zrakoplov na svoje prve poizkusne vožnje. Če bo vse v redu, odplove zrakoplov poleti v Ameriko. Novi zrakoplov je prava zračna ladja s spalnimi kabinami, jedilnico in plesno

Rim v snegu. Zima je preko Alp prodrla tudi v Italijo in pokrila s snegom tudi večno mesto.

igrala sva za žganje in pri tem ostane.« Možakarja sta vztrajala vsak na svojem stališču in se vedno bolj srdito in glasno prepirala. Slednjič sta skočila na noge, bila po mizi in bati se je bilo, da se spopadeta. Ostali gostje so se zgražali. Tedaj je vstal izza neke mize orjaško raščen mož, znan bogataš, in pristopil k prepirajočima se kockarjema. Kakor nesporen razsodnik je trdo vprašal Francoza: »Ali si ti dobil?« — »Da, jaz!« — »Ti pa nočeš plačati, kaj?« je vprašal Nemca. — »Hočem, toda ne v denarju, marveč v žganju, kakor je bilo zgovorjeno.« — »Tak pa takoj naroči žganje!« — Nemec je brž poklical natakarja ter naročil in plačal čašico žganja. — »Ali je to pravo žganje?« je vprašal razsodnik Francoza. — »Da, toda jaz ga ne pijem.« — »Ali je Nemec plačal žganje?« je vprašal sedaj natakarja. — »Da, in dal je tudi deset stotink napitnine.« — Nato je vzel razsodnik

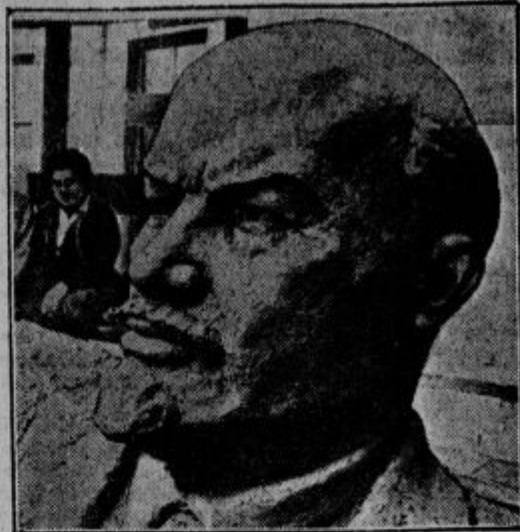
dvorano. Posadka bo znašala 40 mož, potnikov se bo moglo voziti po 100 s prtljago. Zrakoplov bo opremljen s šest motorji po 700 PS; kuriva bo imel s seboj za 3500 milj nepretrgane vožnje. — Takoj, ko bo gotov ta zrakoplov, začno graditi novega, še večjega, na katerem bo prostora za 1000 potnikov in bo preletel ocean v 36 urah. Zemlja postaja za iznajditelje že vse premajhna.

Mladina v stiski

V vzgojevalnem zavodu dunajske mestne občine v Weinzierlu sta skočili skozi okno v drugem nadstropju dve 14-odnosno 15 let stari gojenki in obležali težko poškodovani na dvorišču. Pustili sta listek, na katerem naznanjata, da gresta v smrt zaradi »duševne osamljenosti«. 15 letna je že meseca decembra s svojim 16 letnim fantom poizkusila samomor, toda ostala je živa, dočim je fant umrl. — V Budimpešti se je smrtnonevarno obveljela slovita mlada lepota in umetnica Lilly Füredy. Izvršila je taisti dan tri samomorilne poizkuse, a so jo vselej rešili; slednjič je porabila trenotek, ko je ostala sama in streljala nase. Vzrok nesrečna ljubezen. — Dejansko — sodobna mladina preživlja težko stisko, ki je prejšnji enostavnejši, verni rodovi niso poznali.

Kje je še Bolgarija

Okrožni zdravstveni urad v Varni na Bolgarskem je izvršil preiskavo na tamkajšnjih osnovnih šolah, ki jih obiskuje 10.527 otrok, in dognal neverjetno pomanjkanje in zanemarjenost, dasi je Varna najživahnejše obmorsko pristanišče. 2345 otrok je imelo umazano perilo; dnevno se umiva samo 885, koplje se vsako soboto 7378, spi v dnevni obleki 7620 otrok. Ni čuda, da se je zabeležilo 475 slučajev kožnih bolezni. Pretežna večina — 6020 otrok zajtrkuje in obedi le kcs kruha. Ostali jedo zraven sadje, papriko, maslo, mleko, pekmez, dočim je meso skoro neznano. 953 otrok sploh nima zajtrka in 242 jih je brez vsakega obeda.

Orjaški Ljeningov doprni kip, ki so ga o peti obletnici Ljeningove smrti (22. t. m.) odkrili v Moskvi

V dveh treh vrstah

Hripa. V Hamburgu je 300.000 bolnikov, v Lodzu 100.000; v Poljanicah pri Lodzu je od 50.000 prebivalcev bolnih 20.000.

Žrtve zime. V vilnskem okraju je snežni metež zasul kmetijski voz s 14 osebami; 10 oseb so našli že mrtvih, 4 so rešili. Volkovi prihajajo v vasi; v neki koči so raztrgali mater in dvoje otrok. — Na tirolskem Schwarzkoglu je zasulo nekega smučarja. — Na 2500 metrov visokem Cobe Giuliano je sneg zasul 8 mož artiljerijske patrole. Našli so jih v plinskih koči z zmrazjenimi rokami in nogami.

Sanke so zletele med občinstvo na sankališču v Stuttgartu. Sedem oseb so težko poškodovanih odpravili v bolnico.

Policija naj plača vstopnino. Na dunajskih igriščih si prisvaja strašno službo mestna policija. Ko so minolo nedeljo prišli tudi oddelki državne policije, je mestna policija zahtevala, da se ji dovoli vstop le proti plačani vstopnini.

Zaradi državljanstva v smrt. V nekem hotelu v Moravski Beli Cerktvi je 32 letni Ivan Szata ustrelil svojo ženo, 8 letno hčerko in slednjič samega sebe. V pismu navaja kot vzrok, da se vprašanje njegove državne pripadnosti še vedno ni rešilo. Szatova žena Frančiška je bila Jugoslovanka.

V turskem predoru je vlak povozil delovodjo Etzerja in monterja Langreiterja, ki sta bila zaposlena pri elektrifikaciji železnice.

Sleparski proizvajalec zlata, bivši kleparski pomočnik Fritz Tausend, je v Nemčiji ogoljufal razne odlične tvrdke in finančnike za 10 milijonov mark. Med osleparjenci je tudi Luendorff.

Svetovno zvezo potujočih trgovcev so sklenili ustanoviti prizadeti trgovci na svoji mednarodni konferenci, ki se je te dni vršila v Lausanne. Ustanovni kongres se skliče meseca maja v Pariz.

Prvi transport avstrijskih delavcev v Brazilijo je odpotoval 21. t. m. z Dunaja. Sredi meseca februarja odide nadaljnih 120 visoko kvalificiranih delavcev.

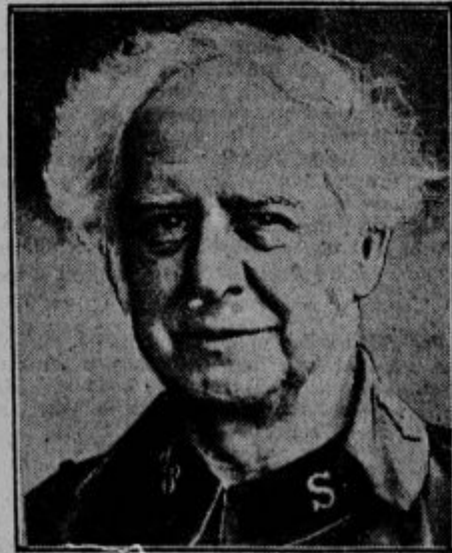
Časnikar Oskar Pöfl, ki je bil na Dunaju oproščen obtožbe zaradi umora svojega tovariša, je iz strahu pred atentati odpotoval z ženo v Budimpešto. Tu je takoj naletel na sovražnost in sedaj neznan kam izginil.

Trije pekovski pomočniki v Budimpešti so se v spanju zadušili pred pečjo, iz katere so uhajali strupeni plini.

Močan potres je ponovno pustošil v pokrajini Suanjuan na Kitajskem. Mnogo hiš se je podrlo, železniška zveza s Pekingom je prekinjena. Človeške žrtve so številne.

Pobeg bankir. Banka G. Löwenberg in tov. v Berlinu je ustavila plačila. Preiskava je dognala, da so lastniki izdali za 3 milijone mark ponarejenih menij. Glavni činitelj dr. Izak Lewin je pobegnil.

Novo ogromno goljufijo so odkrili v Franciji. Sladkorna družba »Société fermière des Sucreries« je izjavila, da ne more plačati sladkorja, ki ga je prejela na račun državnih reparacij iz Nemčije. Država je oškodovana po enih vesteh za 80, po drugih za 30 do 40 milijonov frankov. Sladkor so, kakor domnevajo, izvažali v Anglijo.

William Bramevell Booth, 73 letni general »Zvezne armade«, ki ga je armadni visoki svet zaradi njegove starosti in bolehnosti odstavil. Booth se je proti temu sklepu obrnil na vrhovno državno sodišče v Londonu.

Za duha in srce

Naj bo konec!

Lepo, če se ustanovi človekoljuben klub, ki umetnikom pomaga naprej, toda če se izvaja pri-
stojnost, da pospešuje vsako stremiljenje na-
prej, da bi se spoznal za ženja, kdor to ni, mislim,
da je taka ameriška reklama najhitrejši način,
kako uničiti mladega umetnika v kali razvoja, kar
je pri stvari še najhuje.

Bulovčev je vzel v okrilje neki zagonetni
klub, ki je preplaval javnost s prefrano slavo in
nam boče sugerirati, da belo, kar je črno, tako
da se svet, ne vstevši resnične umetnike že resno
skandalizira, če bere n. pr. da je Bulovčeva svo-
jemu času isto, kar je bil svojemu — Michelangelu.

Ce je bila resnica doslej iz obzirnosti do
občutljivosti zamolčana, jo je treba zdaj stvari,
kiparki in javnosti na ljubo povedati. O kakih
»ustvarjalcih« notranji sili Bulovčeve pri tem var-
iraju popularnih del Michelangela, Tintoretta in
Rodina še nikakor ni mogoče govoriti; tudi njena
po vsej sili kuriozna manira nima z umetnostjo
Sodobne nobene zveze, ne notranje ne zunanje. Če
na drugi strani primerjaš na tej razstavi starejša
dela, glave, nastale koj po dohodu iz šole, s soljanjo
produkcijo, moraš opaziti znatno propadanje nekda-
njega šolskega znanja in celotnega, čeprav itak
ni bil ogrožen. Temu bodo bržkone vzrok klubi, ki
so inscenirali v kriterijih objekta ne utemeljeno
hvalo, in resno bi bilo B. svetovati, da se jih otrese
in si samostojno pomaga na noge, brez manir in
prilastitvenosti, da bo kmalu čisto ugasnila.

Sredstva javnega mnjenja se ne smejo od no-
benega kroga ali krožka uporabiti za to, da se čez
noč delajo ženji iz nič — kam pa pridemo na ta
način? Tako se pri nas ženji ne delajo in se ne
bodo delali. In s tem konec debate v »Slovenec«.

† Mgr. Batifol, ki je te dni umrl, je bil eden
najznamenitejših katoliških učenjakov naše dobe.
V življenju je zavzemal ekumenično duhovniško me-
sto. Med drugim je bil ravnatelj Katoliškega in-
stituta v Toulouse, njegovi kolegi zgodovinarji pa bi
ga bili radi videli v Parizu med »brezverzniki«.
Toda rajni, ki ga je odlikovala brezobzira resni-
coljubnost, si je znal sam škodovati s kakšno pi-
kro duhovito besedo, ki vedno nekaj stanejo. Toda
mgr. Batifol ni rabil slovesnih katedrov, ustvaril
je v tihoti neminljivo slavo s svojimi deli. Glavna
so: Etudes d'histoire et de théologie positive, Catho-
licisme des origines à saint Léon, Catholicisme
de saint Augustin, zlasti pa Histoire du Bréviaire
romain. Ta njegova dela o početkih krščanstva so
polažila v to disciplino mnogo novih temeljev in
spoznanj. Rajni se pa ni omejil na preiskovanje
katolicizma v preteklosti, nego je za njim zelo stre-
mel i v življenju kot vnet zagovornik ideje zedi-
njenja cerkva, zlasti propagirajoč poznanje angli-
kanstva. Znamo je, da se je živahno udeleževal raz-
govorov v Malinesu, ki so imeli namen vidne pred-
staviti anglikanizma približati katoliški cerkvi.

Tri zgodovinske biografije na letošnjem knji-
ževnem trgu vzbujajo posebno pozornost. Prva je
knjiga o Napoleonu od slovečega ruskega pisatelja-
filozofa Merežkovskega, ki v velikem cesarju vidi
nadčloveško bitje iz mytosa in razodetja. — Cisto
realistično vidi Harold Lamb največjega osvajača
zemeljske obale Džingis kana, kojega oblast se je
čepav kratko kakor hipna prikazen, raztezala od
Tihiga oceana do Visle. Knjiga vpliva po svoji
stvarnosti bolj nego mistično doživljanje korziške-
ga junaka po Merežkovskem. — Najboljša pa je
biografija Katarine II. od Francoza Wallisewskega,
ki je dobila nagrado Francoske Akademije. Tudi
Wallisewski ne išče »višjega smisla« zgodovinske-
ga fenomena, ampak slika stvari, kakršne so.
Madjarska književna novost je roman »Sibir-
ska gornjica« od Rodiona Markovica, ki opisuje
svoje vojne in ujetniške doživljanje s presenečujočo
močjo in umetnostjo. Kritika stavlja to delo celo
nad znani »Ogenj« Barbusse-a. Knjigo je prevedel
v nemščino Ljudovik Hatvani in kmalu izide.

D'Annunzio je dokončal dve novi drami, ka-
terih naslova še ne vemo. Nedavno je pisal znani-
ma igralkama Irmi in Emmi Grammatica pismo, v
katerem pravi o svojem duševnem stanju: »Jaz
sem zelo izpremenjen in raztrgan. Moja starost je
še bolj raztrgana nego je bila mladost: je napolnje-

na od dolgotrajnih mrzličnih fantazij, kratkih pro-
morov, eksekucij brez krvoprelitja in očitkov ve-
stni brez čustva kesanja. Skratka, sem skrajno ne-
srečen, torej v stanju, ki je kakor nalašč za veliko
umetnost.«

Dr. Michael Gutterer: Das Religionsbuch
der Kirche. Innsbruck 1929. V založbi Feliziana
Raucha je začel znani inomški profesor katehetike
izdajati rimski katekizem v novem nemškem pre-
vodu. Zadnja latinsko-nemška izdaja, ki je izšla
l. 1905. v Regensburgu, je popolnoma pošla. Zato
bo vsak poznavalec vrline in odlične cerkvene vero-
učne knjige, z veseljem pozdravlja novo izdajo, ki
v jasni in prijetni prevodu podaja vsebino
dela, ki vidi ljub napredku bogoslovnih znanosti še
vedno ni izgubilo svoje privlačnosti tudi za našo
dobo. Posebna vrline tega uradnega rimskega kate-
kizma je v tem, da ni le suhoparna učna knjiga,
pisana za razpravljanje in študij, marveč, da je
v vsem prirejen za praktične potrebe verskega
življenja. Tako obsega n. pr. poglavje o molitvi in
očenašu petino vsega dela, dočim se v drugih po-
dobnih delih obravnava ta stvarina na nekaj straneh.
Dosele sta izšla dva dela, izmed katerih vsebuje
prvi uvod in razlago apostolske veroizpovedi, drugi
pa govori o molitvi in očenašu. (Cena vsakemu delu,
ki tvori zase celoto, je od 20—30 Din.) Ostala dva
dela pa izideta v najkrajšem času. Knjiga bo tudi
izobraženim laikom dobro služila.

West-östlicher Weg. Znani nemški me-
sečnik, ki ga izdaja B. Schmidt (Kattern b. Breslau;
naročnina leto M. 5.—) z namenom, da seznanja
nemško kat. javnost s svojstvenim vzhodnim (zlasti
ruskim, Solovjevim) mišljenjem, z vzhodno nabo-
nostjo in cerkvenimi razmerami na Vzhodu, je
pravkar zaključil prvo leto svojega plodnosnega
dela. Je to prvi nemški mesečnik te vrste in vrši
podobno nalogo med Nemci kakor časopisa »L'Union
des Eglises« in »Irenikon« med Francozi. »Apote-
lât sv. Cyrila a Metoda« med Čehi in Slovaki in
»Krajestvo božje« med nami, četudi ima vsak
izmed teh svoje izrazite posebnosti. Med sotrudniki
WöW vidimo samo imena odličnih delavcev na tem
polju kakor so Arsenjev, Walter, Pusino, Knies,
Dunin-Borkowski in naša rojaka prof. Grivee in
dr. Aljančič. Spretni uredniki, ki je pred nekaj
let vzbudil posebno pozornost s svojimi izvajanci
o Sofiji pri Solovjevu (prim. Christi Reich im Osten,
1926) je združil v priročnem prvem letniku mnogo
dragocene in zanimivega gradiva o Vzhodu, ki bo
vsakemu prijatelju tega gibanja zelo dobrodošlo.
— Zadnja decembrska številka tega mesečnika je
prinesla tudi »Poročilo napeške pomožne akcije za
ruske emigrante v Nemčiji, ki bo odlej redno iz-
hajalo kot priloga WöW.

Radio

K PROGRAMU NASE ODDAJNE POSTAJE.

Živo zanimanje za radio je zajelo zlasti v tej
zimi vsa Slovenijo. In kar je največje, naši
amaterji niso zgolj pasivni ob tem sportu, ampak
z navdušenjem posegajo v programska in tehnična
vprašanja naše postaje. Dan za dnem vprašanja, na-
sveti, predlogi našemu uredništvu in vodstvu po-
staje. To nas veseli. Naj nekaj »stežave« omenimo.

Več amaterjev je že pomorno izrazilo željo,
naj bi Radio-Ljubljana prenašal tudi priklade. Mnogi
so to željo utemeljevali s prav tehničnimi razlogi.
So pa proti temu tudi resni pomisleki: predvsem
se radijski prenos smatra kot javna publikacija.
Zato je pa treba imeti posebno dobro prebrano
cerkvene oblasti. Treba bi bilo torej predložiti ordi-
nariatu vsako pridigo pred prenosom. Pa tudi tale
pomislek imamo: Kakor smo želi, se razni ljudje,
ki poslušajo radio v gostini, ne vedejo tako, kot je
primerno, da se človek obnaša, če poslušajo božjo
besedo. Zato je čisto upravičeno, da postaja ne
prenaša pridig.

Precej naročnikov si želi več predavanj in
manj glasbe. Bo rekel kdo, to je pa kakor zgodba
o očetu in sinu, ki sta vodila opla v mesto. Najprej
sin na osla, potem oče, potem oba, potem nobe-
den... — a nikoli ni bilo vsem prav. Pred kratkim
smo namreč zapisali prav nasprotno željo. Vendar
pa prosvetni odbor postaje vpoštevajo želje, če se
le da. Pravkar navedeno je pa skoro neizvedljivo.
Predvsem je postaja po pogodbi vezana, da vsaj
60 minut na dan oddaja originalno glasbo, kamor
pač ni mogoče všteti opoldanskih reproduciranih

plusov. Je pa spet veliko amaterjev zlasti po me-
stih, ki si žele po utrudljivem delu v pisarnah
večernega razvedrila v obliki glasbe.

Danes menim, jutri tebi — želja tudi za pro-
gram. Če ti danes ni všeč, ti bo morda jutri. In
če si danes popolnoma zadovoljen, ti pa jutri spet
kaj ne bo ugajalo. Smo pač različni ljudje na svetu,
kakor naj nas vse zadovolji ena in ista stvar? O
programu zadnje nedelje popoldne dobivamo n. pr.
takale pisma: »Nikdar še nisem bil tako vesel ob
radiju kakor minulo nedeljo, ko je prepeval France
Vidmar svoje lepe pesmi. Vmes pa še taka muzika,
da me je kar privzdigovalo. Tudi moji poslušalci
so bili sila zadovoljni; ko bi ne bili privezani, bi
se kar zavrteli. To je za nas kmetijske ljudi mnogo
lepše kot radio orkester...« Drugi se pa čisto
drugače sodijo. Takoj po drugi pesmi se je nekdo
po telefonu oglasil, naj vendar že začno prenašati
kaj drugega. Pa mu je prav odgovorila gospodična,
ki je bila pri telefonu v svoji naivnosti (najbrže pa
je bilo zraven tudi nekoliko navihancstvi, ki je je
gdč. Štefica polna): »Dragi gospod, izvolite odločiti
slušalke!« In tak na svet bi dali tudi mi vsem na-
ročnikom: Kar ti ugaja, poslušaj, ko ti pa kaj ni
všeč, pa povabi znanca ali prijatelja k aparatu;
morda boš njega s tem silno razveselil. Vse upra-
vičene in izpolnjlive želje pa bo brez dvoma vod-
stvo postaje vedno vpoštevalo. Samo prosimo, da
nam jih sporočite.

Se glede poročil naj rečemo dve besedi. Mno-
gi si jih namreč žele bolj zgodaj, ob 8 ali vsaj ob 9.
Pomejše da jim je prepozno. Radi bi šli spat, rado-
vedni so pa tudi tako, da brez poročil ne morejo
biti. Žal se tudi ta želja zaenkrat še ne da izpol-
niti. Oddajna postaja namreč še nima urejene last-
ne poročevalske službe, ker pač tega ne zmore.
Stalo bi to 1500 do 2000 Din dnevno. Zato je na-
vezana na prijaznost časopisov, ki ji dajejo svoj
material na razpolago. Ti pa dobe poročila šele
okrog 9 do 10 zvečer. Treba je nato vse urediti
in prirediti. Včasih je še ob 10 jako težko oddajati.
Zaenkrat bo že moralo tako ostati. Če bo pa kdaj
možno drugače to stvar urediti, zakaj pa ne. Saj
vodstvo postaje je vedno pripravljeno ustreči vsem
upravičenim željam svojih naročnikov — če se
le da.

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrtek, 24. jan.: Radi snajenja strojev pro-
gram izostane.

Petek, 25. jan.: 12.30: Reproducirana glasba.
— 13: Casovna napoved reproducirana glasba. —
13.30: Stanje vode in borzna poročila. — 17: Radio-
orkester. — 18.30: Gospodinjstvo predava gdč C.
Krekova. — 19: Francoščina poučuje dr. Leben. —
19.30: Varstvo spomenikov, predava dr. Stele. —
20: Večer slovenske narodne pesmi. Izvaja godba
Dravske divizije. — 22: Poročila in časovna na-
poved.

Drugi programi:

Cetrtek, 24. januarja.
Zagreb: 17.30 Ljudski koncert. — 19.30 Pro-
nos simfoničnega koncerta praške filharmonije. —
Praga: 18.30 Književništvo. — 19 Laska glasba. —
20 Vesel spored. — 21. Koncert. — Stuttgart:
16.15 Popoldanski koncert. — 18.15 Potopis z Ir-
ske. — 20.15 Studentovska drama. — 21.45 Kon-
cert nato humoreske. — Bern: 18 Orkester. —
49.30 Zemljepis. — 20. Orkester. — 21 Klavir. —
Rim: 13 Trio. — 17.30 Petje. — 20.45 Simfonični

orkester. — Berlín: 16.30 Orgle. — 17.30 Založna
»Kralj Savele. — 19 Predavanje iz etnografije. —
20 Zborovo petje. — Dunaj: 11 Kvariet Cerda. —
16. Popoldanski koncert. — 20.05 Vesele slike iz
velikomesnega življenja. — Nato orkester. — Bu-
dapest: 12 Zvonjenje. — 18.20 Simfonični orkester.
— 20.10 Molière, Skopuh. — 22.30 Ciganska god-
ba. — Varšava: 12.35 Solski koncert. — 17 Knjižni
pregled. — 17.55 Komorna glasba. — 20 Zgodovi-
na poljske glasbe. — 20.30 Orkester. — 22.30 Ple-
na glasba.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Cetrtek 24. jan.: Ob 15 »MODRI OSLIČEK MI-
ŠKO«. Otroška predstava pri znižanih ce-
nah. Izven.

Petek, 25. jan.: Zaprtlo.

Sobota, 26. jan.: VOLFONE. Red D.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Cetrtek, 24. jan.: Zaprtlo.

Petek, 25. januarja: LEPA VIDA. Red A.

Sobota, 26. januarja: CARDASKA KNEGINJA. —
Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 24. januarja ob 20: »DIVJA RACA«.

Ab. C. Kuponi.

Petek, 25. januarja. Zaprtlo.

Sobota, 26. januarja ob 20: »NA CESARICINO
POVELJE«. Ab. B. Kuponi.

Prireditve in društvene vesti

Sr. Krištof v Ljubljani. Drevi ob pol 8 zani-
mivo filmsko predavanje. Vstop samoj člani. Nove
člane sprejema društvo pred in po predavanju.

Združ. jugosl. inž. in arh. ima v petek, dne
25. t. m. ob 20 prijateljski sestanek v restavraciji
»Zvezdica«.

Lukan Franja naznanja v svojem in
v imenu svojih otrok Irene, Ivana, Adl.
Mici in Rade vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znanecm prežalostno vest, da je
njen nadvse ljubljani soprog, gospod

IVAN LUKAN

nadzornik drž. žel. v pokoju

danes ob 1/2 12 ponoči mirno v Gospodu
zaspal. — Pogreb nikdar pozabljenega bo
v cetrtek 24. t. m. ob 2 popoldne iz hiše
žalosti, Aleksandrova cesta 7, na pokop-
ališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. januarja 1929.

Brez posebnega obvestila.

Božja previdnost je odpoklicala iz te solzne doline našega ljubljenega očeta,
starega očeta, tasta in brata, gospoda

IVANA ZAPLOTNIKA

ki je danes 23. januarja ob tričetrt na 7 zjutraj po daljšem bolehanju izdihnil svojo
blago dušo.

Pogreb se bo vršil v petek 25. t. m. ob pol 10 iz hiše žalosti na pokopališče
v Goricah.

Dragoga, nepozabnega očeta priporočamo v spomin pri molitvah.

Na Letenicah, dne 23. januarja 1929.

Ivan, Ignacij, Karel, sinovi. Frančiška por. Bidovec, hči. Ana, Frančiška,
Ivana, svakinje. Anton Bidovec, zet. Doroteja Erzar, sestra. Vnuki in
vnukinje.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

»Bom pa jaz pričel s prvo stražo, da pokadim
pipo do konca,« je rekel profesor Summerlee. — Od
tedaj nismo nikoli več spali brez čuvalja.

Zjutraj smo kmalu odkrili, odkod je izviralo pe-
klensko kričanje, ki nas ni pustilo spati ponoči. Igu-
andonska poljana je izgledala kakor strahovita klav-
nica. Po krvavih mlakah in velikanskih kosih mesa,
razmetanih povsod v travi, smo prvotno skleпали, da
je moralo biti ubito večje število živali, a po natanč-
nem pregledovanju ostankov smo se slednjič prepri-
čali, da je izviralo vse meso zgolj od ene izmed orja-
ških živali: druga, če ne večja, vsekakor krvoločnejša
zverina jo je dobesečno raztrgala na kose.

Oba profesorja sta bila zatopljena v znanstveno
preiskovanje in ogledavala kos za kosom: kazali so
sledove roparskih zob in orjaških krempljev.

»Naš zaključek more biti samo približen,« je
dejal Challenger, ki je sedel in držal velikansko čunjo
belkastega mesa čez kolena. »Po teh sledovih bi
lahko sklepali o navzočnosti sabljazobega tigra, ka-
terega ostanke so našli sredi sesutega kamenja po
naših jamah; a žival, ki smo jo videli, je bila ne-
dvomno večja in prej lazivcem sorodna. Jaz bi jo
označil kot alosavra.«

»Ali megalosavra,« je rekel Summerlee.

»Tako je. Stori mo pač najboljšo, če samo rečemo,
da je bil to katerikoli večji roparski dinosavr. Med
njimi pač lahko najdemo najstrašnejše zastopnike ži-
valstva, ki so kdajkoli ogroževali zemljo ali osreč-
vali muzeje.« Doneče se je zasmejal temu svojemu
izrazu, ker je sploh imel jako malo smisla za šale in

zato se je neskončno naslajal, če mu je slučajno ušla
še tako ponesrečena smešnica.

»Čim manj smo glasni, tem boljše bo,« je rekel
kratkot lord John. »Ne vemo, kdo ali kaj je lahko
blizu nas. Če pride oni stric zopet semkaj po zajtrk
pa nas tu zasači, potem nam pač ne bo šlo na smeh.
A poglejte no, kaj pomeni to znamenje na iguando-
novi koži.«

Na debeli, luknasti, temno sivkasti koži, približno
ob nadplečju je bilo videti samotni, črn krog neke
snovi, ki je izgledala kakor asfalt. Nihče izmed nas ni
vedel, kaj naj to pomeni, dasi je pripovedoval Sum-
merlee, kako je videl dva dneva poprej nekaj slič-
nega pri enem izmed mladih iguandonov. Challenger
ni ničesar povedal, gledal pa je tako naduto in do-
mišljljivo, kot da bi lahko kaj pripomnil, če bi le hotel.
In zato ga je lord John slednjič naravnost vprašal po
njegovem mnenju.

»Če mi dovolijo milostivi gospod lord odpreti
usta, srečen bom, da smem povedati svoje mnenje,«
rekel je strupeno vljudno. »Sicer pa nisem navajen,
da bi se mi tako brali leviti, kakor menda imajo mi-
lostivi gospod lord navado. Nisem vedel, da vas mo-
ram poprej prositi za dovoljenje, preden se nasmeh-
nem nedolžni šali.«

Naš preobčutljivi prijatelj se je slednjič šele ta-
krat pomiril, ko se je lord John pred njim opustil.
Ko pa se je vendar poleglo njegovo razdraženo samo-
ljubje, nas je nagovoril bolj od daleč (sedel je namreč
stran od nas na panju) in po svoji navadi tako, kot
da bi predaval nad vse dragocene nauke tisočem
poslušalcev.

»Kar se znamenja tiče,« je rekel, »moram pri-
trditi nazorom prijatelja in kolege Summerleea, mi-
slim torej, da je to res asfalt. Ker pa ima ta planota
povsem vulkanski značaj in je v splošnem asfalt snov,
ki nastopa v zvezi z ognjeniškiimi vplivi, ni dvoma, da

se tu nahaja v prostem tekočem stanju in z njim torej
so lahko prišle te živali v dotiko. A veliko važnejšo
nalogo nudi vprašanje o življenjskih pogojih onega
roparskega nestvara, ki je zapustil sledove na tej
poljani. Kakor približno vemo, ni ta planota nič večja
od povprečne angleške grofije. Na tem omejenem
prostoru je živel skupno nesevilo let neko živalstvo,
ki ga tvorijo po večini zastopniki v ostalem svetu
davno izumrlih vrst. Ni torej nobenega dvoma, da bi
morale roparske živali tekom tako dolge dobe in pri
neovirani množitvi že davno izčrpati svojo naravno
hrano: preostajalo jim bi potem, ali izpremeniti svojo
hrano in nehati jesti meso ali pa poginiti od lakote.
A to, kakor smo videli, se ni zgodilo. Preostaja nam
tedaj samo zaključek, da varuje neka nam nepoznana
zapreka naravno ravnotežje s tem, da omejuje število
teh krvoločnih zverin. Ena izmed najzanimivejših na-
log, ki nas čakajo, bo torej, ugotoviti značaj zapreke
in način njenega delovanja. Upam zato, da se nam
zopet kmalu ponudi ugodna priložnost za podrobnejše
raziskovanje roparskih dinosavrov.«

»In jaz upam, da se nam ne ponudi nobena taka
priložnost,« sem pripomnil.

Profesor je samo dvignil košate obrvi, kakor to
stori učitelj na neumestno opazko domišljivega šo-

»Morebiti bo hotel profesor Summerlee kaj pri-
pomniti,« je rekel, in oba učenjaka sta se dvignila v
melegne znanstvene višave, da pretrseta vprašanje,
ali ni v stanju narava sama znižati števila rojstev z
ozirno na prehranjevalne težkoče, da s tem omo-
goči nadaljnji nemoten boj za obstanek.

Tekom jutra smo zabeležili na zemljevidu še
majhen kos naše planote: izgnili smo se močvirju
s pterodaktili in korakali od potoka proti vzhodu, ne
pa proti zapadu. V tej smeri se je širil gost gozd in
jako počasi smo prodirali radi premočnega pod-
mladka.

Ljudska knjižnica iz zabojništva jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: H. A.
Marby, HANKA LUTSKO-STROSA povest Din 22. vez. Din 30. — 25. zvezek: Haggard, H.
CESARIJA MONTEZUME. Din 22. vez. Din 42. — 26. zvezek: Lorentz, STORČEK IN
NJEVOJ BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 14. vez. Din 22. — 27. zvezek: Pregled:
OTROCI SOLNCA. Din 24. vez. Din 32. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28.
Din 40.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček. račun Ljubljana 10.349. Tel. 41.23-28

Službodob

Vzgojiteljica

se sprejme k 6 letnemu fantu. Zahteve: slovenski in nemški. Ponudbe z navedbo dosedanj. službovanja z zahtevo plače pri celi oskrbi na poštni predal Kranj 25.

Trafikantinja

pošteno in vestno, katere zna tudi naročevati — sprejme takoj večja trgovina v mestu na Gorenjskem. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro »Trafikantinja« št. 683.

Knjigovodja

mlad, agilen, z dobrimi referencami — vojaščine prost, se sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji; tozadevne ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Verziran knjigovodja« št. 684.

Skladščinika

prvovrstnega in skarterja z večletno prakso v mehkem in trdem rezanem lesu (bukovina), sprejme za takojšnji nastop trdka D. H. J. v Ljubljani, kamor je vpsolati pismene ponudbe z referencami. Neoženjeni prednost!

Pisarniška moč

s prakso v lesni industriji, se takoj sprejme. Ljubljana, Prule 8. 716

Iščem natakario

z osebo pravico, staro 25—30 let, na deželo. Ev. oddam proti kavciji tudi gostilno v najem. — Naslov v upravi: št. 95.

Trgovska pomočnica

manufakturne stroke se sprejme samo za nekaj dni. — Naslov se izve v upravi Slovenca pod 719.

Službe iščejo

Akademik

išče primerne zaposlitve za dopoldne ali popoldne. — Cenj. ponudbe na upravo pod: »Jurist«.

Kuharica v župnišče

najraje kam v hribe, išče mesta. Prevzame le enega gospoda, z veseljem pa kmetijstvo. — Naslov v Zavodu sv. Marie v Ljubljani. 705

Vnajem

Stanovanjsko hišo

pet sob, kuhinjo in priključke, priprav. za obrt, ob veliki cesti v št. Vidu pri Ljubljani, oddam s 1. februarjem ugodno v najem. V poštev pridejo le solidne stranke. — Več se poizve pri lastniku. — Naslov pove iz prijaznosti uprava Slov. št. 696.

Prostori lokal

z eno sobo in kuhinjo takoj oddam na prometni cesti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 708.

Stanovanja

Pošteno dekle

ki je čez dan zaposleno, išče sobo s štedilnikom ali majhno železno pečico. v Kranju ali bližnji okolici. — Ponudbe naj se pošljejo na upravo Slovenca pod št. 1000.

Zasluzek

Zastopnik

Takoj gotovina. Resnično brezkonkurenčno podjetje. Lahko delo. Ponudbe: Anončna ekspedicija Hinko Sax, Maribor, pod »Napredek«.

Tehnični knjigovodja

strokovnjak za obrtnike in tovarne, prevzame vso povsod knjigovodstvo po modernem sistemu po mesečnem pavšalu. Ponudbe na upravo lista pod »Tehnični knjigovodja«.

Prodamo

Niklnastih novcev

25 kg, prodam. Naslov v upravi lista pod št. 713.

Šivalni stroj »Singer«

(ženski), skoraj nov, poceni prodaja F. R., Selo št. 45, Moste.

Parcele na Prulah

500 in 1100 m², skupno ali posamezno — prodaja »Posredovalec«, Sv. Petra cesta 18. 707

Kopalno banjo

veliko, iz pocinjene pločevine, dobro ohranjeno, prodam. Ponudbe na: M. Kalan, sol. upr., Šmihel pri Novem mestu.

Mali mlin

na 2 kamna, prečna širina 60 cm, visok 2 m z grotom, uporaben za mletje koruze, žita in kaše, malo rabljen, na pogon z motorjem, prodam za 1200 Din. Franc Balog, železn. postaja in pošta Mala Subotica 78, Medjimurje. 699

Čevljarški stroj

cilinder (Hohlmaschine), na levo roko, prodaja prav poceni Sidor, Pobreška 9 v Mariboru. 674

Tovorni avto

znamke Fiat 505, 1 in pol tonski, v popolnoma dobrem stanju, napredaj po zelo nizki ceni. Ogleda se lahko vsak čas pri lastniku Joža Hrstelj, trgovec, Gornja Radgona

Kupimo

Pisalno mizo

dobro ohranjeno, kupimo. »Naša Sloga«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Prireditve

Prijatelje Gorenjske in domače zabave vabi »Podružnica SPD« v Radovljici na

VI. Planinski ples v Radovljici dne 26. januarja 1929 ob osmih zvečer.

Denar

150.000 Din

za razširjenje trgovine železne stroke iščem. — Resnemu ponudniku je dana prilika sodelovanja. Ponudbe je poslati pod »Fortuna 777« na upravo »Slovenca«.

Obrt

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko. dokler zaloga traja Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilna perja, Zagreb, Ulica 82

Mehanična delavnica

za popravila gramofonov, šivalnih in pisalnih strojev, otroških vozičkov, koles itd. Lastne emajliranje, poniklanje. Priporočila se Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Nasproti »Narodnega doma«.

Namočena polenovka

vsak petek. — Anton Legat, trgovina - Ljubljana, Miklošičeva cesta 28.

Razno

Pšenično moko

dobro kisle mlinov moko največje velozgornice fita in mivskih izdelkov A. VOJK Ljubljana Restjeva cesta 24.

OGLAŠUJTE

V

SLOVENCU

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne — 15 letna garancija — Vozenje se poučuje pri nakupu brezplačno. PISALNI STROJI ADLER — KOLESA iz prvih tovarn. Dürkop, Kayser, Styria, Waffner (orožno kolo) — PLETILNI STROJI vedno v zalogi — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke. Ceniki franco in zastoj.

IVAN JAX I SIN
Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Mag. št. 2891/1929, ref. IX.

Razpis

Mestna občina ljubljanska razpisuje za dovršitev stanovanjske hiše na Poljanah sledeča dela:

1. Dobava hrastovih portalov.
 2. Dobava in polaganje parketnih tlakov (ponudbe se lahko glase ločeno za dobavo in polaganje).
 3. Dobava lesenih stopnic in lestev.
 4. Naprava centralne kurjave.
 5. Dobava »Lutzovih« peč.
 6. Dobava in montaža ročnih dvigal za premož in drva.
- Ponudbe je vložiti v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, šolski drevored št. 2/II, do dne 11. februarja 1929 ob 11 dopoldne. V imenovanem uradu se dobe vsi potrebni razpisni pripomočki.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI,
dne 22. januarja 1929.

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo, da je naš srčno-ljubljani soprog in skrbni oče, gospod

JOSIP BANDEL

poštar v pokoju

v torek dne 22. januarja t. l., previden s sv. zakramenti, po dolgi in mučni bolezni preminul. — Pogreb pokojnika bo v četrtek dne 24. januarja t. l. ob ¼4 popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 15, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. januarja 1929.

Zalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

V globoki žalosti naznanjam vsem prijateljem in znancem, da je moj brat

VALTER GSCHELLA

akademik

danes 23. t. m. po kratki, mučni bolezni v splošni bolnici preminul.

Pogreb se vrši v četrtek 24. januarja ob 14 iz mrtvašnice splošne bolnice.

V Ljubljani, 23. januarja 1929. ILKA GSCHELLA.

Zahvala

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili k večnemu počitku našega nad vse ljubljene soproga in očeta

Aloizija Pečnik

posestnika in pekoveškega mojstra

izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo vlč. g. konzistorijalnemu svetniku dr. J. Somreku za vodstvo pogreba, vlč. g. župniku Fr. Božičku, domačemu gospodu župniku Al. Zdošek, p. n. učitelstvu, Prostovoljnemu gasilnemu društvu Selnica za spremstvo in cerkvenemu pevskemu zboru za gniljive žalostinke. Vsem skupaj: Bog plačaji!

V Selnici ob Dravi, dne 24. januarja 1929,

ZALUJOČA SOPROGA IN OTROCI

Poslužite se

inventurne prodaje

do
10. febr.

Prihranite
do 50%

Le nekaj primerov:

Svila:

- Lamé svilen 90 cm šir. za plesne obleke, prej Din 49, sedaj . . . Din 33—
Tarlatan srebrn, zlat in v modnih barvah, prej Din 19, sedaj . . . Din 12—
Crépe de Chine la. v vseh barvah Din 95 in Din 85—
Šali beneški iz svile z dolg. resami Din 295—
Crépe japonski vzorčasti Din 17—
Usnjene torbice pod lastno ceno
Dežalniki čista svila Din 150—

Nogavice:

- Damske flor prej Din 19 sedaj . . . Din 9—
Damske svil. flor. prej Din 27 sedaj Din 14—
Damske melé prej Din 24 sedaj . . . Din 16—
Damske čista volna prej Din 89 sedaj Din 39—
Radi opustilve galoš in snežnih čevljev prodajamo znamko »Trenorn« po lastni ceni.

Pletenine:

- Damski Pullover Jaquard la. cefir prej Din 168 sedaj Din 118—
Damski Pullover iz la. melé volne prej Din 168 sedaj Din 118—
Damska športna garnitura sweater, čepica prej Din 220 sedaj Din 138—
Čepice volnene športne od Din 10—
Čepice francoske la. Din 21—
Otroški pulloverji Jaquard od Din 48—
Otroška športna garnitura sweater čepica. od Din 88—

Trikotaža:

- Dam. majice flor, prej D 58 sedaj Din 23—
Damske irtcot h ače čista volna, prej Din 98 sedaj Din 60—
Dam tric. hlače bombaž v barvah od Din 29—
Damska irtcot kombiniza Din 26—

Perilo:

- Damska kombiniza hlače iz balista, barv. s čipkami Din 29—
Damska spolna srajca najnovjši kraj s čipkami Din 59—
Dam. ju. ranja halja iz jap. crepa Din 89—
Damska pujsama iz jap. crapa Din 128—

Za gospode:

Oglejte si
naše
izložbe!

- Nogavice flor, dolge Din 24—
Vestija, volnena Din 78—
Pullover, volnen Din 78—
Pullover, Jaquard Din 118—

- Srajca bela s trd. prsi Din 69—
Srajca french, z 2 ovr. Din 49—
Pyjsama iz zefirja Din 149—
Klobuki Din 59—

Prsi imamo
proti povzetju!
Za neugodnate
vrnemo denar